БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

№ 59 (7506) 12 МАРТ ЯКШАНБА 1950 ЙИЛ БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

УЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Ҳамма сайловга!

Сайловчи ўртоқлар! Коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзодлари учун якдиллик блан овоз берайлик!

Ўртоқ В. М. Молотов сайловчилар блан учрашди

10 мартда Москвада, Союзлар Уйининг Колонна залида пойтахтдаги Молотов сайлов округининг сайловчилари йиғилдилар. Булар орасида Москва корхоналарининг стахановчилари, олимлар, инженерлар, фан ва сан'ат арбоблари, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг вакиллари бор эди.

Сайловолди йиғилишининг президиумига В. М. Молотов, Н. С. Хрушчев ўртоқлар, ВКП(б) Москва шаҳар комитетининг секретари ўртоқ И. И. Румянцев, Москвадаги фабрика ва заводларнинг донгдор стахановчилари, пойтахт зиёлиларининг вакиллари, партия ва совет ходимлари якдиллик блан сайландилар.

Сайловолди йиғилишини ВКП(б) Молотов район комитетининг секретари ўртоқ М. Ф. Лукьянова очди.

Йиғилиш қатнашчилари ВКП(б) Марказий Комитетининг совет халқи ва бутун дун'ё меҳнаткашлари йўлбошчиси ўртоқ И. В. Сталин бошчилигидаги Сиёсий Бюросини фахрий президиумга сайлаш тўғрисидаги таклифни ғоят баланд руҳ блан гулдурос қарсак чалиб ма'қулладилар.

Совет Иттифоқидаги прокат цехларининг энг яхши мастери, «Серп и молот» заводининг старший мастери ўртоқ Турганов минбарга чиқди.

— Совет халқи, — деди у,— умумхалқ байрами — СССР Олий Совети сайловлари кунини зўр хурсандчилик блан кутиб олмоқда. Большевиклар партияси Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаати сиёсий активликни ва меҳнат фаолиятини янада кучайтириб юборди. Биз сайловлар куни — 12 мартда коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзодлари учун якдиллик блан овоз берамиз. Биз Ватанимизнинг энг яхши фарзандлари учун овоз бериш блан коммунистлар партиясининг сиёсати учун овоз берган бўламиз. Бу сиёсат Совет халқининг ҳаётий манфаатларига жавоб беради.

Ўртоқ Турганов партия ва ҳукуматнинг халқ бахт-саодати тўғрисида тинмай оталарча қилаётган ғамхўрлиги ҳақида гапириб, меҳнаткашларнинг улуғ йўлбошчиси ва устози, СССР Олий Совети депутатлигига умумхалқ номзоди ўртоқ Сталинга чуқур миннатдорлик изҳор қилади. Барча йиғилиш қатнашчилари бу сўзларни гулдурос қарсак чалиб ма'қуллайдилар.

Ўртоқ Турганов улуғ Сталиннинг содиқ сафдоши ўртоқ В. М. Молотовнинг давлат ва жамоат ишлари соҳасидаги фаолияти тўғрисида зўр самимият блан гапиради. Ўртоқ В. М. Молотов бутун ҳаётини ишчилар синфи ишига, коммунизм ишига фидокорона хизмат қилишга бағишлади. Ўртоқ Турганов Молотов сайлов округидаги барча сайловчиларни 12 мартда ўртоқ Молотов учун якдиллик блан овоз беришга чақирди.

Клара Цеткин номидаги фабриканинг стахановчиси ўртоқ Лаврухина сўз олди. У, бешйиллик планни муддатидан илгари бажарган ёш ишчи хотин-қизларнинг ишлабчиқариш соҳасидаги муваффақиятлари ҳақида гапириб, совет ёшларининг отаси, устози ва дўсти ўртоқ Сталинга бахтиёр ҳаёт яратиб берганлиги учун чуқур миннатдорлик изҳор қилди.

У, ўртоқ В. М. Молотовни ҳукуматнинг мукофоти блан қизғин табриклаб, унга халқ бахт-саодати учун самарали ишлашни тилайди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони инженер Воронков бундай деди: мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари большевиклар партияси Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаатини зўр мамнуният блан кутиб олдилар.

У, ўртоқ В. М. Молотовнинг давлат ва жамоат ишлари соҳасидаги фаолиятини та'рифлаб, ўртоқ В. М. Молотовнинг бутун ҳаёти партиямизнинг совет Ватани халқининг бахт-саодати учун олиб борган курашини блан чамбарчас боғланган, деди ва сайловчиларни сайлов кунида ўртоқ Молотов учун овоз беришга чақирди.

СССР Олий Совети депутатлигига номзод, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ В. М. Молотовга сўз берилди. Сайловолди йиғилишининг қатнашчилари ўртоқ В. М. Молотов минбарга чиққанида уни узоқ қарсак чалиб табрикладилар.

Сайловолди йиғилиши якдиллик блан қарор қабул қилди. Сайловолди йиғилиши ўз қарорида меҳнаткашларни 12 мартда коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзодлари — ўртоқ В. М. Молотов учун ва СССР Олий Советининг Миллатлар Советига сайлов ўтказучи Москва шаҳар сайлов округида овозга қўйилган ўртоқ Н. А. Булганин учун овоз беришга чақиради.

Совет халқининг улуғ йўлбошчиси ва устози, умумхалқ номзоди ўртоқ И. В. Сталинга табрикнома юбориш тўғрисидаги таклиф узоқ қарсак чалиб ма'қулланди. Сайловолди йиғилишининг қатнашчилари ўринларидан туриб, ўртоқ Сталин шарафига қаттиқ қарсак чаладилар. Залнинг ҳамма жойларидан улуғ йўлбошчи, устоз ва гениал саркарда шарафига «Ўртоқ Сталинга, ура», «улуғ Сталинга шон-шарафлар бўлсин», «Яшасин улуғ Сталин!» деган табрик сўзлари эшитилади. (ТАСС).

Ўртоқ Г. М. Маленков сайловчилар блан учрашди

9 мартда, Союзлар Уйининг Колонна залида Ленинград сайлов округи сайловчиларининг СССР Олий Совети депутатлигига номзод ўртоқ Г. М. Маленков блан учрашишга бағишланган сайловолди йиғилиши бўлди.

Йиғилишни ВКП(б) Ленинград район комитетининг секретари А. Н. Козлов очди.

Г. М. Маленков, Н. С. Хрушчев, М. Ф. Шкирятов ўртоқлар, ВКП(б) Москва шаҳар комитетининг секретари ўртоқ И. И. Румянцев, Ленинград сайлов округининг энг яхши кишилари — ишлабчиқариш новаторлари, Сталин мукофоти лауреатлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари якдиллик блан йиғилиш президиумига сайландилар.

ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ И. В. Сталин бошчилигидаги Сиёсий Бюросини фахрий президиумга сайлаш тўғрисидаги таклиф гулдурос қарсаклар блан кутиб олинди. Қарсак ва олқишлар бирнеча минут давом этади. Залнинг ҳамма томонида: «Яшасин ўртоқ Сталин!», «Ўртоқ Сталинга — ура!» деган табрик хитоблари янграйди.

Машинасозлик заводининг бригада бошлиғи В. И. Сафроновга сўз берилди. У, қуйидагиларни айтди:

— Улуғ социалистик Ватанимиз СССР Олий Совети сайловларига хурсандчилик ва завқ блан тайёргарлик кўрмоқда. Бутун Иттифоқ Коммунист (большевик)лар партияси Марказий Комитетининг сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаатини бутун совет халқи самимий қувватлади. Ишчилар, деҳқонлар ва совет зиёлилари жонажон большевиклар партияси теварагига ва халқларнинг улуғ йўлбошчиси Иосиф Виссарионович Сталин теварагига янада маҳкам жипслашдилар. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ Сафронов шу кунларда Ватанимиз меҳнаткашлари зўр ғайрат блан ишлаётганликлари тўғрисида гапиради. У, менинг бригадам СССР Олий Совети сайловлари шарафига стахановча вахтада туриб, ойлик топшириқни муддатидан илгари, 24 февральгача бажарди ва фақат а'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқда, деб айтганида залдагиларнинг ҳаммаси гулдурос қарсак чалади.

— Большевиклар партияси Марказий Комитетининг секретари Георгий Максимилианович Маленков Ленинград сайлов округимиздан СССР Олий Советининг Иттифоқ Совети депутатлигига овозга қўйилади. **(Қарсаклар).**

Биз, ўртоқ Маленковни улуғ Сталиннинг содиқ шогирдлари ва сафдошларидан бири сифатида яхши биламиз. Ўртоқ Маленков ўзининг бутун кучини, бутун тажриба ва билимини Ватанимизнинг бахт-саодатига, коммунизм қуриш ишига бағишлаган. Мен машинасозлик заводи коллективи номидан округимиздаги барча сайловчиларни сайлов куни коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзоди ўртоқ Георгий Максимилианович Маленков учун якдиллик блан овоз беришга чақираман. **(Давомли қарсаклар).**

Шундан кейин Ленинград районидаги 597-нчи мактаб ўқитучиси М. И. Булагина, СССР Медицина фанлари академиясининг корреспондент а'зоси Б. Д. Тимаков сўзлайди. Улар Ленинград сайлов округидаги барча сайловчиларни депутатликка номзоди кўрсатилган ўртоқ Г. М. Маленков учун ва Миллатлар Советига сайлов ўтказучи Москва шаҳар сайлов округидан овозга қўйиладиган ўртоқ Н. А. Булганин учун якдиллик блан овоз беришга чақирдилар.

Қарсаклар блан кутиб олинган ўртоқ Г. М. Маленков катта нутқ сўзлади.

Йиғилишда якдиллик блан қабул қилинган қарор Ленинград сайлов округидаги барча сайловчиларни коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзоди ўртоқ Г. М. Маленков учун овоз беришга чақиради.

Коммунистлар партияси ва совет халқининг улуғ йўлбошчиси ўртоқ И. В. Сталинга ғоят баланд руҳ блан табрикнома қабул қилинди. (ТАСС).

Иттифоқ Советига сайлов ўтказучи Тбилиси-Сталин сайлов округи сайловчиларининг сайловолди йиғилиши

ТБИЛИСИ, 9 март. (ТАСС). Корхона ва муассасалар, партия, касаба союз ва жамоат ташкилотлари ҳамда меҳнаткашлар жамиятларининг вакиллари Иттифоқ Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган Лаврентий Павлович Берия блан учрашиш учун бугун Тбилисидаги Ленин орденли Палиашвили номли опера ва балет театри биносига тўпландилар.

Йиғилиш қатнашчилари ВКП(б) Марказий Комитетининг улуғ Сталин бошчилигидаги Сиёсий Бюросини ғоят баланд руҳ блан фахрий президиумга сайладилар. Залда умумхалқ номзоди, халқларнинг улуғ йўлбошчиси ва устози ўртоқ Сталин шарафига бошланган қарсаклар узоқ давом этади.

Раис ўртоқ Н. Стуруа, хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, техника фанлари доктори, профессор В. Какабадзега сўз беради. Профессор совет кишиларининг коммунизмнинг доно ме'мори, совет халқи бахтиёр ҳаётининг ижодчиси улуғ Сталинга чексиз муҳаббати тўғрисида сўзлайди.

Сўнгра у, Киров номли политехника институтининг сайловолди йиғилишида СССР Олий Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган ўртоқ Л. П. Бериянинг давлат ва жамоат фаолияти тўғрисида гапиради.

— Лаврентий Павлович, — дейди ўртоқ Какабадзе, — Ватанимизнинг ва халқимизнинг бахт-саодати учун ҳормайтолмай ишлаётганлиги туфайли бизнинг ҳурматимиз ва муҳаббатимизга сазовор бўлди. Грузин халқининг социалистик хўжалик ва маданиятни ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятлари улуғ Сталиннинг содиқ сафдоши ўртоқ Бериянинг номи блан чамбарчас боғланган.

Тбилисидаги Сталин номли паровоз-вагон ремонт заводининг стахановчиси ўртоқ П. Беденашвили минбарга чиқади. У, улуғ Сталиннинг биринчи жанговар кураш йўли бошланган шу завод тўғрисида, завод коллективи мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари блан биргаликда меҳнат соҳасидаги ғайрати ва сиёсий активлигини ошириб, СССР Олий Совети сайловларини кутиб олаётганлиги ҳақида гапиради.

Ишончли вакил Э. Гванцеладзе сўз олди. У, ўзининг биринчи сўзини совет халқининг улуғ йўлбошчиси ва устози, бахтимизнинг ижодкори ўртоқ Сталинга бағишлайди.

Ўртоқ Гванцеладзе сайловчиларни 12 март куни улуғ Сталиннинг содиқ сафдоши ўртоқ Л. П. Берия учун овоз беришга чақиради.

Шундан кейин Совет Иттифоқи Қаҳрамони И. Колесников, Грузия ССР Фанлар академияси президентининг ўринбосари Р. Агладзе, студент П. Авалишвили, генерал-майор Бабалашвили, шоир И. Понашвили сўзладилар.

Мажлис аҳли томонидан самимий кутиб олинган Л. П. Берия нутқ сўзлади.

Йиғилишда бир оғиздан қабул қилинган қарор Тбилиси-Сталин сайлов округининг сайловчиларини ўртоқ Л. П. Берия учун якдиллик блан овоз беришга чақирди.

Йиғилиш қатнашчилари большевиклар партияси ва совет халқининг улуғ йўлбошчиси ўртоқ И. В. Сталинга ғоят баланд руҳ блан табрикнома қабул қилдилар.

ҲАММА САЙЛОВГА!

Бугун умумхалқ байрами, тантана ва зафар байрами! 1950 йил 12 март социализм жамияти тарихида, совет халқининг ҳаётида сра унутилмас кун бўлиб қолади. Сталинча дўстлик, ҳамкорлик ғояси блан чиниққан кўп миллатли совет халқлари СССР Олий Совети сайловларига ҳамжиҳат бўлиб, бир ёқадан бош чиқариб келдиларки, бу, совет ижтимоий ва давлат тузумининг ғоят афзаллиги ва ҳаётийлигини яна исбот этди.

Сайлов кампанияси даврида халқимизнинг ма'навий-сиёсий бирлиги янада ўсиб, мустаҳкамланди, кенг меҳнаткашлар оммасининг меҳнат фаолияти, активлиги ва сиёсий онги бениҳоя юксалди. Сайлов кампанияси халқимизнинг ўз она-Ватанига, большевиклар партиясига, улуғ доҳимиз Сталинга бўлган чексиз муҳаббати ва садоқатини яна бир марта намойиш қилди.

Бир мақсад, ягона ирода блан аҳил коллективда яшаб, Ватанимизнинг бахт-саодати учун бутун кучини аямай меҳнат қилган, ҳарқандай қийинчиликларга биргаликда бардош бериб, бу қийинчиликларни биргаликда енгган, қон тўкиб, қурбон бериб мамлакатимизни турли душманлардан сақлаб қолган коммунистлар блан партиясизларнинг ҳамкорлиги ҳақиқатан ҳам табиий ва қудратлидир. Бу ҳамкорлик халқ хўжалигини ривожлантириш, сталинча тўртинчи бешйиллик планини муддатидан олдин тўла ва ошириб бажариш йўлидаги умумхалқ ҳаракатида жуда катта роль ўйнамоқда.

Бугун совет халқи Сталин Конституциясининг байроғи остида сайлов қутилари ёнига боради. Халқимиз энг демократик, энг адолатли Конституциянинг ижодчиси улуғ Сталинга чин қалбидан яна миннатдорчилигини изҳор қилади. Қувончли ҳаётимиз, порлоқ истиқболимиз, бахтли турмушимиз учун улуғ доҳига минг-минг раҳмат!

Биз сайлов бюллетенларини фахрланиб қўлимизга оламиз. Чунки, бу бюллетеньлар Совет кишиларининг иродаси, истаклари, умид ва орзуларини акс эттиради. Сайлов бюллетеньларини қутиларга ташлар эканмиз, қонуний фахрланиш туйғусига тўлган ҳолда Совет Иттифоқининг граждани деган улуғ ва шарафли номга эга бўлганимиз учун беҳад шодланамиз.

Бутун ҳаётини халқ хизматига бағишлаган, миллионларча меҳнаткашлар оммасининг моддий-маданий фаровонлигини ошириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилаётган большевиклар партияси мамлакатимизда социализм жамияти қуришга бошчилик қилди, Ватанимизни саноатлашган-колхозлашган қудратли давлатга айлантирди. Партиямиз совет социалистик давлатини бундан кейин ҳам мустаҳкамлашни ўзининг муқаддас бурчи деб билади. Шу сабабдан ҳам, бугун, совет халқлари партиямизнинг доно сталинча сиёсати учун, Ватанимизнинг бундан кейин янада гуллаб-яшнаши учун овоз берадилар.

Совет халқи большевиклар партиясининг доно раҳбарлиги остида, улуғ йўлбошчимиз ўртоқ Сталиннинг гениал етакчилигида Улуғ Ватан урушида герман фашизми ва япон империалистлари устидан порлоқ ғалаба қозонди, энди—тинч ижодий меҳнат даврида эса урушдан кейинги сталинча янги бешйиллик планни муваффақият блан бажармоқда. Маҳсулот ишлаб чиқариш кун сайин кўпаймоқда. Сайловчилар Совет Ватанимизнинг саноати, қишлоқ хўжалиги ва маданиятини янада юксалтириш учун коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзодларига бугун якдил бўлиб овоз берадилар.

Совет Ўзбекистони Ватанимизнинг пахта кони бўлиб қолди. Мамлакатимиз меҳнаткашлари, шу жумладан Ўзбекистон меҳнаткашлари бугун сайлов қутилари ёнига борадилар. Улар колхоз қишлоғида социалистик ҳаёт қуриш соҳасидаги катта муваффақиятлар учун, даставвал Ленин—Сталин партиясига чуқур миннатдорчилик туйғуларини билдирганлари ҳолда, коллектив хўжалик янада мустаҳкамлансин, қишлоқ хўжалик экинларидан доим мўл ҳосил етиштирилсин, жамоат чорвачилиги тобора ривожлансин, колхозчилар бадавлат ва маданий ҳаёт кечирсинлар деб, коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзодлари учун овоз берадилар.

Совет халқи маданият соҳасида қандай буюк ғалабаларга эришганлигини, совет фани, сан'ат ва адабиёти нақадар юксалганлигини большевиклар партияси ва совет ҳукумати томонидан амалга оширилган буюк ишларнинг энг муҳими деб билади. Сайловчилар бугун меҳнаткашларнинг маданий-техник савияси тўхтовсиз ўссин, совет фани ва маданияти тобора яшнасин деб, Ватанимизнинг асл фарзандлари учун овоз берадилар.

Совет мамлакати эришган энг катта ғалабаларнинг бири—СССРдаги социалистик миллатларнинг дўстлиги, ҳамкорлиги, ленинча-сталинча миллий сиёсатнинг порлоқ тантана қилганлигидир. СССРда социалистик интернационализм ривожланди, бунинг натижасида халқлар дўстлиги, уларнинг қардошларча ҳамкорлиги мустаҳкамланди. Янги социалистик миллат бўлиб уюшган, СССР даги барча қардош халқларнинг дўстона ёрдами орқасида ўз давлатини саноатлашган, колхозлашган қудратли давлатга айлантирган ўзбек халқи ҳам ўзининг бахт-саодати учун мана шу улуғ айём кунида Ленин — Сталин партиясига яна ташаккур изҳор қилади. Миллионларча меҳнаткашлар сайлов қутилари ёнига бориб, совет халқлари ўртасидаги ленинча-сталинча дўстлик янада мустаҳкамлансин, улар ўртасидаги ҳамкорлик кучайсин ва барча республикаларнинг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти гуллаб-яшнасин деб овоз берадилар.

Бугун ҳарбир совет граждани сайлов ҳуқуқидан фойдаланиб, ўзининг Ватан олдидаги муқаддас бурчини шараф блан бажармоғи керак.

Улуғ коммунистлар партиясининг
Бахтингга посбон эрлари учун.
Ватаннинг жонажон мард фарзандлари,
Меҳнат водисининг шерлари учун,
Ишқинг, бола-чақанг, бахтинг, меҳнатинг,
Ҳуқуқинг кундан-кун бўлсин десанг соз,
Кўклам тонготарин байроқдорига—
Улуғ Сталинга сен бергин овоз!

Ҳаммамиз бир кишидек бўлиб, сайлов қутилари ёнига борайлик, Ватанимизнинг бахт-саодати учун, турмушимизнинг янада гуллаб-яшнаши учун, Ленин—Сталин партиясининг улуғ иши учун, коммунизм тантанаси учун овоз берайлик!

ҲАММА САЙЛОВГА!

Сталинча блок номзодлари учун овоз берингиз!

Ўртоқ Л. М. Каганович сайловчилар блан учрашди

ЧИРЧИҚ. (ЎзТАГ). 15 мингдан ортиқ сайловчи — химиклар, машинасозлар, энергетиклар, енгил саноат ходимлари, ўқитувчилар, врачлар СССР Олий Советининг Иттифоқ Совети депутатлигига ўз номзодлари Л. М. Каганович блан учрашиш учун 10 мартда «Химик» стадионига тўпландилар.

ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ Сталин бошчилигидаги Сиёсий Бюросини фахрий президиумга сайлаш тўғрисидаги таклиф гулдурос қарсаклар блан кутиб олинди.

Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ Тўхтабоев сайловолди йиғилишини очиб, «Чирчиқсельмаш» заводининг инженери ўртоқ Войтенкога сўз берди.

Ўртоқ Войтенко ўз нутқини совет халқини коммунизм сари олға бошлаб бораётган улуғ Сталинга бағишлайди. Ўртоқ Войтенко урушдан кейинги сталинча бешйиллик планни муваффақиятли бажараётган совет кишиларининг илҳомбахш ижодий меҳнати ҳақида, ҳали яқиндагина ташкил топган Чирчиқ шаҳри меҳнаткашларининг ишлабчиқариш соҳасида эришган муваффақиятлари тўғрисида сўзлайди.

Нотиқ Чирчиқ меҳнаткашлари сайлов кунида СССР Олий Совети депутатлигига Тошкент-Ленин сайлов округидан номзоди кўрсатилган, ўртоқ Сталиннинг содиқ сафдоши, ВКП(б) Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг а'зоси, ССР Иттифоқи Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Л. М. Каганович учун якдиллик блан овоз берадилар, деб айтганида ҳамма гулдурос қарсак чалади.

Чирчиқ электрохимия комбинати илғор цехининг мастери ўртоқ Сайдалиев ўз нутқида Сталин замонасида Совет Иттифоқи қардош халқларининг дўст оиласида яшаш ва меҳнат қилиш қандай бахтли эканлиги тўғрисида, ленинча-сталинча доно миллий сиёсатни амалга ошириш натижасида ўзбек халқининг эришган муваффақиятлари тўғрисида гапирди.

Тикувчилик фабрикасининг мастери, ёш сайловчи ўртоқ Саламатина минбарга чиқди. У, совет ёшлари тўғрисида бениҳоя катта ғамхўрлик қилаётганликлари учун большевиклар партиясига, жонажон ўртоқ Сталинга самимий ташаккур билдирди.

— Биз учун, — деди ўртоқ Саламатина, — кенг ва порлоқ йўл очиб берилган. Биз, большевиклар партиясининг раҳбарлиги остида, ўртоқ Сталиннинг доно етакчилигида Ватаннинг бахт-саодати учун фидокорона меҳнат қиламиз.

Сўнгра ўртоқ Саламатина айтдики, Чирчиқдаги ёш сайловчилар сайлов кунини меҳнат соҳасидаги янги ғалабалар блан кутиб олмоқдалар. Неча юзлаб ёш сайловчи шу кунларда икки-икки ярим норма ишламоқда.

Ўртоқ Саламатина ўз нутқини «Яшасин совет ёшларининг энг яхши дўсти Иосиф Виссарионович Сталин» деб тамомлайди.

Йиғилиш қатнашчилари бу сўзларга узоқ давом этган гулдурос қарсаклар блан жавоб қайтардилар.

Шундан кейин сўз ишончли вакил, Сталин номли электрохимия комбинатининг бош инженери ўртоқ Лобачевга берилади. У, Иттифоқ Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган ўртоқ Л. М. Кагановичнинг фаолияти тўғрисида батафсил сўзлади.

Ўртоқ Лобачев бундай деди: Тошкент-Ленин сайлов округининг сайловчилари ўртоқ Л. М. Кагановични мамлакатимиз давлат ҳокимиятининг олий органига икки марта депутат қилиб сайлаган эдилар. Большевиклар партияси ва совет халқининг содиқ фарзанди ўртоқ Л. М. Каганович сайловчиларнинг ишончини шараф блан оқлади.

Сайловчилар томонидан қарсаклар блан кутиб олинган ўртоқ Л. М. Каганович катта нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари совет халқи барча ғалабаларининг ижодчиси ва илҳомчиси ўртоқ И. В. Сталинга ғоят баланд руҳ блан табрикнома қабул қилдилар.

☆

СССР Олий Советининг Иттифоқ Совети депутатлигига Тошкент-Ленин сайлов округидан номзод қилиб кўрсатилган ўртоқ Л. М. Каганович 11 мартда республика пойтахтининг Куйбишев районидаги сайловчилар блан учрашди.

Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг, экскаватор ва электрокабель заводларининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари, медицина ва политехника институтларининг студентлари ва ўқитувчиларидан 5 минг киши «Ташсельмаш» заводининг байрамдагидек безатилган механика цехига тўпланди.

Сайловчилар йиғилишини Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг секретари ўртоқ С. Нуриддинов очди.

Йиғилиш қатнашчилари ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ И. В. Сталин бошчилигидаги Сиёсий Бюросини баланд руҳ блан фахрий президиумга сайладилар.

«Ташсельмаш» заводининг энг кекса ишчиси ўртоқ Н. И. Лухманов қизғин нутқ сўзлади. У, СССР Олий Совети депутатлигига умумхалқнинг биринчи номзоди Иосиф Виссарионович Сталин тўғрисида самимий сўзлайди. Сталин совет кишиларини коммунистик жамият қуриш соҳасида инсоният тарихида мисли кўрилмаган меҳнатга уюштирмоқда ва илҳомлантирмоқда. Сталин — халқнинг шон-шуҳрати, унинг ақл, идрокидир. Сталин — буюк ғалабаларимизнинг байроғидир!

— Ленин ишларининг улуғ давомчиси, большевиклар партиясининг ва совет халқининг гениал йўлбошчиси ўртоқ Сталиннинг номи тилга олинганида гулдурос қарсаклар бошланади. Ўртоқ Сталин шарафига табрик хитоблари янграйди.

Ўртоқ Лухманов «Ташсельмаш» заводи пахта териш машиналарини ой сайин кўпроқ ишлаб чиқараётганлиги ҳақида сўзлайди.

— Тошкент машинасозлари, — дейди ўртоқ Лухманов, — ўртоқ Сталиннинг пахтакорларни энг янги машиналар блан та'минлаш тўғрисидаги топшириғини шараф блан бажармоқдалар.

Ўртоқ Лухманов большевиклар партиясининг содиқ фарзанди Лазарь Моисеевич Кагановичнинг Ватан олдидаги, халқ олдидаги катта хизматлари тўғрисида сўзлайди. Нотиқ, «Ташсельмаш» заводининг коллективи, шунингдек Тошкент-Ленин сайлов округининг ҳамма сайловчилари коммунистлар блан партиясизлар блокининг номзоди ўртоқ Л. М. Каганович учун якдиллик блан овоз берадилар, деб айтганида ҳамма гулдурос қарсак чалади.

Совет ҳокимияти ўзбек ёшларига билим, ижодий меҳнат йўлини кенг очиб берди. Молотов номли медицина институтининг студенти ўртоқ С. Каримова ўзбек ёшларининг бахтли ҳаёти тўғрисида сўзлайди.

Ўртоқ Каримова гулдурос қарсаклар остида бундай деди:

— Бутун ўзбек халқи каби Совет Ўзбекистонининг ёшлари ҳам 12 мартда коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзодлари учун ғоят хурсандчилик блан овоз берадилар. Тошкент-Ленин сайлов округининг сайловчилари большевиклар партияси ва совет давлатининг отоқли арбоби ўртоқ Л. М. Каганович учун якдиллик блан овоз берадилар.

Қарсаклар блан кутиб олинган ўртоқ Л. М. Каганович катта нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари совет халқининг йўлбошчиси ва устози ўртоқ И. В. Сталинга гулдурос қарсаклар остида табрикнома қабул қилдилар. (ЎзТАГ).

Ереван-Сталин сайлов округининг сайловчилари А. И. Микоян блан учрашдилар

ЕРЕВАН, 10 март. (ТАСС). Ереванидаги опера ва балет театрида бугун сайловчилар СССР Олий Совети депутатлигига номзод Анастас Иванович Микоян блан учрашдилар.

ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ И. В. Сталин бошчилигидаги Сиёсий Бюроси гулдурос қарсаклар остида фахрий президиумга сайланди.

Биринчи сўз ишончли вакил, Киров номли заводнинг стахановчиси ўртоқ Бичахчянга берилди.

— Бутун совет халқи, — деди у, — доно йўлбошчимиз ва устозимиз, барча ғалабаларимизнинг ижодчиси ва ташкилотчиси Улуғ Сталинни бениҳоя хурсандчилик блан СССР Олий Совети депутатлигига ўзининг биринчи номзоди қилиб кўрсатди.

Залдагилар халқнинг ўз улуғ, гениал йўлбошчисига чексиз муҳаббатини ифода қилган бу сўзларни узоқ давом этган гулдурос қарсаклар блан ма'қулладилар.

Ўртоқ Бичахчян Арманистон пойтахтининг саноат марказидаги меҳнаткашлар номидан Анастас Иванович Микоянга самимий салом топширди ва СССР Олий Совети депутатлигига Ереван-Сталин сайлов округидан овозга қўйилишга розилик берганлиги учун унга ташаккур изҳор қилди. Ўртоқ Бичахчян большевиклар партияси ва Совет давлатининг отоқли арбоби ўртоқ Микоян тўғрисида сўзлади. Ўртоқ Микоян ўзининг бутун кучини меҳнаткашларнинг бахт-саодати учун курашга бағишлагандир.

Арманистон ССР Фанлар академиясининг президенти, Сталин мукофоти лауреати ўртоқ Амбарцумян минбарга чиқди. У, олимлар, сан'ат ва адабиёт ходимлари номидан, барча зиёлилар номидан гапириб, Ереван-Сталин сайлов округининг сайловчиларини 12 мартда сайлов қутилари ёнига бориб, улуғ Сталиннинг содиқ сафдоши ўртоқ А. И. Микоян учун якдиллик блан овоз беришга чақирди.

Йиғилишда учинчи пойафзал фабрикасининг стахановчиси Туманян, кекса ўқитувчи Микян, офицер Антонов, Арманистон К(б)П Ереван шаҳар комитетининг секретари Алекян ўртоқлар ҳам сўзладилар.

— Ереван коммунистик ташкилотлари номидан,—деди ўртоқ Алекян,—сайловчиларни СССР Олий Советининг Миллатлар Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган Анастас Иванович Микоян учун якдиллик блан овоз беришга чақираман. Биз, ўртоқ Микоян учун овоз бериш блан улуғ Совет Ватанимизнинг қудратини янада мустаҳкамлаш учун, халқ бахтининг ижодчиси севикли ва жонажон ўртоқ Сталин учун, коммунизм йўлидаги ғолибона ҳаракатимиз учун, қудратли Ватанимизнинг бундан кейин ҳам бутун дун'ё меҳнаткашларига озодлик ва бахт йўлини кўрсатиб берувчи маш'ал бўлиши учун овоз берган бўламиз.

Йиғилишда қарсаклар блан кутиб олинган ўртоқ А. И. Микоян нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари халқларнинг улуғ йўлбошчиси ўртоқ И. В. Сталинга ғоят баланд руҳ блан табрикнома қабул қилдилар.

ХАЛҚЛАР НОМЗОДИ

Қадрдон Сталин—
улуғ доҳимиз,
Сиз блан бугуну эртамиз обод.
Дўстимиз,
отамиз ва паноҳимиз,
Сиз—
Олий Советга биринчи номзод.
Сиз—халқнинг юраги,
орзу-тилаги,
Ёрқин келажакни кўрар кўзисиз.
Улуғ коммунизм тонготарида
Порлаган қуёшнинг худди ўзисиз.
Сиз ёзган бахтнома бахтимга кафил.
Сиз блан ҳал бўлди асрий армонлар.
Ленин байроғини юксалтирдингиз,
Байроқда акс этар шарафу шонлар...
Ўй суриб, тикилиб қоламан узоқ,
Хонамда ярқираб турар расмингиз,
Рангба-ранг мисра'лар чулғар бошимни,
Жарангдаб эшитилар азиз исмингиз:
— Иосиф Сталин!..
Танийман Сизни,
Қўл бериб кўришган эмасман, бироқ
Отамсиз,
меҳрибон устозим десам,
Ўзимни сезаман яна бахтлироқ.
Сизсиз еёлмайман бурда нонимни,
Дастурхон устида ўйлаганим Сиз.
Илҳомнинг кучлисин Сизда учратдим,
Ше'римда доимо куйлаганим Сиз.
Наслу насабимни билмасди кўплар,
На ҳаққи-ҳуқуқи,
на ҳурлиги бор!
Менинг кимлигимни айтиб бердингиз,
Меҳнаткаш ўзбекман,
эркин,
бахтиёр!
Боболар кўрмаган озодлик нурин —
Армуғон этдингиз, йўлим чароғон.
Сизнинг номингиз-ла шуҳрат таратдим,
Сизнинг номингиз-ла ҳаёт фаровон.
Сиз,
ўртоқ Сталин,
тўйда—тўй боши,
Меҳнатда мададкор, қадрдонимиз,
Кураш алифбесин ўргатган устоз,
Жангу жадалларда қўмондонимиз.
Юртимиз бошига ғам тушганида
Сиз уни хатардан этдингиз халос.
Сизнинг номингиз-ла тинчлик ўрнатиб,
Эркпарвар халқларда ортдирдик ихлос.
Сизнинг номингиз-ла улуғ бешйиллик,
Беш йилни кутмасдан топмоқда якун.
Сизнинг номингиз-ла бошланган ҳар иш
Асримиз қалбига солади тўлқин.
Сиздан миннатдормиз,
қувончимиз Сиз,
Сиз учун арзийди фидо қилсак жон.
Сиз бизни —
жонажон озод халқларни
Бошлайсиз зафардан-зафарлар томон,
Сиз —
Олий Советга биринчи номзод,
Миллионлар орзуси Сизда мужассам.
Узоқ умр тилаб бахтимиз учун,
Ишонч блан овоз бераман мен ҳам!
Шу овоз эшитилар қуруқда, сувда,
Шуни такрорлайди колхоз даласи.
Шуни такрорлайди бутун мамлакат,
Шуни такрорлайди ишчи болғаси.
Коммунизм учун,
партия учун,
Овоз беражакдир Ленин авлоди.
Иосиф Сталин —
улуғ доҳимиз,
Сиз —
Олий Советга халқлар номзоди!

Рамз БОБОЖОН.

ҚАЛБ СЎЗЛАРИ

Улуғ Сталиннинг 70 ёшга тўлиши муносабати блан унга сиҳат-саломатлик ва узоқ умр тилаб юборилган табрик телеграммалари рўйхатини газеталаримиз бирқанча вақтдан бери э'лон қилиб келмоқда. Бу табрик ва муборакбодлар халқнинг ўз улуғ доҳисига ҳурмати ва муҳаббати каби чексиз, беҳисобдир.

Бу муҳаббат ва ҳурмат қоронғуликдан, азоб-уқубат чангалидан қутилиб, бундан 32 йил муқаддам янги ҳаёт йўлига тушиб олган, ҳозир гуллабяшнаётган, дониғи дун'ёни тутган совет халқлари сиймосида, шунингдек, яқиндагина фашизм занжиридан қутқарилиб, эркин ҳаёт оқимига тушиб олган ва Генералиссимус Сталин паноҳида ўз тақдирини ўзи ҳал қилаётган озод Польша, Чехословакия, Венгрия, Булгория, Албания, Румыния халқларининг сиймосида, чет эл ишчилари, коммунистик партияларнинг а'золари, тинчлик ва демократия тарафдорлари, эркесевар халқлар сиймосида намоён.

Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг мамлакатимизда зулумот ва харобалик йўқолди, ҳарбир хонага ма'рифат кирди, саҳролар ўртасида шаҳарлар, яшил қишлоқлар қад кўтарди, еримиз таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди, нурдан файзиёб бўлди.

Мана бу ўзгаришлар рулида Сталиннинг қўлини кўрамиз, унинг баҳриёб нигоҳидан нурланамиз. Шунинг учун ҳам қудратли саноатнинг хўжайини бўлган ишчи уни инженер дейди, колхоз тузуми ғалабасининг солдати—деҳқон уни халқ агрономи дейди, маданиятимиз соҳасида катта-катта янгиликлар ихтиро' қилаётган олим уни устозим дейди!

Улуғ Сталинимизнинг ҳурмати ва генийси чет элларда — эркесевар халқлар орасида ҳам шу қадар олийдирки, улар «Сталин — бизнинг халоскоримиз» деб айтадилар. Яқинда Афина ҳарбий суди томонидан ўлимга ҳукм қилинган саккиз грек демократи қариндошларининг энг оғир кунларида ўртоқ Сталинга қилган мурожаатлари совет халқини қаттиқ ҳаяжонга солди. Хатнинг сўнггида бундай дейилади:

«Биз сизга кўзларимиз жиқ ёшга тўлган ҳолда, юракларимиз эзилиб мурожаат қиламиз ва бизни боқувчи биттаю битта кишиларимизни ўлимдан қутқариб қолишингизни ёлвориб сўраймиз»...

Фашист солдатининг ваҳшиёна пошнаси остида инграган ҳарбир инсон боласи, фашизмнинг мудҳиш ва қабоҳат муҳитида бўғилаётган ҳарбир қул, ҳимоясиз бечоралар шундай қуёш мамлакатига интиладилар, Сталиндан мадад сўрайди, унинг паноҳидан, меҳридан баҳраманд бўлади.

Мана шундай олижаноб кишини олқишламай бўладими! Шундай олижаноб кишини севмай, улугламай, унга чексиз миннатдорлик изҳор этмай тураолурмиз, киши? Ҳеч!

Улуғ Сталин туғилган куннинг 70 йиллиги арафасида эса, унга бўлган халқ меҳри катта ва зўр намойишга айланди. Янги демократик республикаларнинг халқлари ўз халоскорларининг —улуғ Сталиннинг номида шонли меҳнат кунлари э'лон қилдилар, юбилей кунига муносиб ғалабалар блан кириб келдилар, бир-биридан гўзал ва бебаҳо совға-саломлар йўлладилар.

21 декабрь куни ССР Иттифоқи Большой театрида бўлган тантанали мажлис минбаридан туриб, Қурия халқининг, мўғул, хитой, румин, венгер, булғор, чех, поляк халқларининг вакиллари, ўртоқ Сталинга ўз халқларининг чин юракдан чиққан чексиз ташаккурларини баён қилдилар, Пальмиро Тольятти, Мартин Долорес Ибаррури, Вальтер Ульбрихт, Вилли Пессе, Копленинг каби кишилар немис, француз, фин, итальян, испан ва Австрия меҳнаткашларининг саломларини топширдилар. Улар, улуғ Сталин уруш оловини ёқувчиларга қарши биринчи оташин курашчи, мустаҳкам тинчлик ва демократиянинг доно раҳбари ва бу йўлдаги ҳамма ғалабаларнинг сабабкори эканлигини, Сталин номи — халқлар онгида тинчлик байроғи бўлиб қолганлигини айтар эканлар, бу сўзлар яна ҳам мағрур жаранглади!

«... Сталин номи, — дейилади, — ВКП(б) Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советининг хатида, — халқимиз учун, бутун дун'ёдаги оддий кишилар учун энг азиз номдир. Сталин номи — коммунизм ғалабасининг символидир. Совет кишиларининг ва ер юзидаги миллионларча меҳнаткашларнинг қалби, улуғ Сталин, сенга оташин муҳаббат блан тўлиб-тошган!».

Юбилей куни ўзбек халқи номидан ёзилган хатда бундай дейилади:

«Бугун, барча совет кишилари—кексалар ҳам, ёшлар ҳам, бутун прогрессив инсоният Сизга ўз муҳаббат ва ташаккурини изҳор қилаётган умумхалқ тантанаси кунида, бизнинг ўзбек халқимиз номидан, ўзбекларнинг қадимги одати бўйича, Сизни бағримизга босишимизга ва қўлларимизни кўкрагимизга қўйиб, Сизга соғ-саломатлик, ҳаммамизнинг бахт-саодатимиз учун узоқ йиллар умр кўришингизни тилашимизга руҳсат бергайсиз».

Ўзбек шоирлари бу самимий садоия ше'р тизмаларида бундай куйладилар:

Улуғ кундир, ғурурланса халқнинг
ҳаққи бор,
Чунки, унга ўзинг бердинг
шараф, ифтихор.
Сен бор учун шу қадарлик
осойиш, шодмиз,
Сен бор учун қайғулардан,
ғамдан озодмиз!

Дарҳақиқат! Биз томонда — бизнинг шишадек тиниқ ва мусаффо осмон остида яшнаб ётган кенг Ватанимизда Сталинсиз нонушта қилмайдилар, Сталинсиз қўшиқ куйламайдилар, Сталинсиз ше'р ёзмайдилар, Сталинсиз иш бошламайдилар! Бизга кексалар «Сталин номи блан бошланган иш ҳосиятли ва файзли бўлади» дейдилар, биз эса «Сталин номи блан бошланган иш, шубҳасиз, ғалаба блан якунланади, Сталин бошлаган йўл, ҳеч шубҳасиз, шон ва шарафга олиб боради!» деймиз. Ҳамма шундай дейди! Каттақўрғонли Мурод Сатторов бахтли ҳаётни куйлаб бундай дейди:

Сен ижод айлаган қонун китобдан
ҳаммамиз хушнуд,
Кўзимнинг нури бўлган
Ўзбекистоним чаман этдинг.

Унинг 70 ёшга тўлган кунида каттадан-кичик мана шундай ўз миннатдорчилигини билдирмоққа ва ташаккурини баён этмоққа, бир оғиз сўз блан бўлса ҳам табрик қилмоққа шошилди. Унинг номида вахтада турганлар, унинг номи блан ғалаба қозонганлар, унинг шарафли номини тилга олиб, эшитилмаган даражада рекорд қўйганларнинг ҳисобини олиб бўлмай қолди. Сон-саноқсиз қасидалар, ғазаллар, қўшиқлар, достонлар ёзилди. Забардаст шоиримиз Ғафур Ғулом унинг туғилган куни ёзиб битирган «Иосиф Сталин» деган одасида миллионлар дилидагини бундай ифодалади:

Бир бутун асрнинг танлагани Сиз,
Йигирманчи аср бу—Сиз демак, демак—
Эндиги минг йиллар шоҳроҳида—
Ёқилган бир маш'ал, бир маяк демак!

Халқ қалбида у, кишилик бахти-саодатининг, катта ҳаёт йўлининг маш'али бўлиб порлаб туради! Уни совет халқи бу куннинг Ленини, дейди, ғамхўримиз, падари бузрукворимиз, жонажонимиз, деб атайди, унинг ташаккури ёки раҳматига сазовор бўлмоқни ҳамма нарсадан ҳам юқори бахт, деб билади.

Намангани У. Исроилов улуғ доҳининг юбилейи куни унга шахсан табрикнома ёзди. У, ўз табрикномасини ўзбек халқи бахшиларининг an'анавий йўли— достон йўлида бошлапти:

Халқимизнинг мададкори
Сизсиз Сталин,
Ватанимнинг ифтихори
Сизсиз Сталин.
Эркин ҳаёт гулбаҳори
Сизсиз Сталин,
Қўшинимиз куч-мадори
Сизсиз Сталин!

Бу—оддий бир совет гражданининг овози! Аммо бу овозда кўп ма'но бор. Бу ма'но—ўртоқ Сталиннинг та'лимларида, нутқларида баён этилгандир. Мана шундай вақтларда унинг 1937 йил 11 декабрьда Москва шаҳар Сталин сайлов округи сайловчиларининг Большой театрдаги сайловолди йиғилишида сўзлаган доҳиёна нутқи эсга келади. Чинакам халқ отаси, буюк совет оиласининг бошлиғи деб ҳурматланган бу улуғ инсон халқни яна бир марта ишонтириб бундай деган эди: «...Сизларни ҳартомонлама ишонтириб айтаоламанки, ўртоқлар, сизлар ўртоқ Сталинга дадил ишонаверсанглар бўлади. Шуни э'тиборга олишларингиз мумкин, ўртоқ Сталин ўз бурчини халқ олдида, ишчилар синфи олдида, деҳқонлар олдида, интеллигенция олдида бажараолади».

Шунда унинг меҳр нуридан баҳраманд бўлган халқ ҳаяжон ичида залдан туриб жавоб қилди: «Биз ўртоқ Сталинга ишонамиз! Биз ўртоқ Сталин йўлидан борамиз!».

Бу ҳам улуғ доҳига, унинг буюк, қудратли партиясига қалбдан берилган халқнинг овози, юрак сўзлари эди!

Халқ уни шундай севади!

Ўзбек совет шоирлари унинг юбилейи кунида унга яна янгидан-янги қасидалар бағишладилар, унинг муборак номига «Башар қуёши», «Иосиф Сталин», «Халқлар отасига» деган китоблардан бадиий гултож ясадилар. Ше'риятни севган ўзбек халқи шу кунларда ўз миннатдорчилигини, табригини фақат хатга эмас, ше'рга ҳам солди, билганича шоирона завқ ва илҳом блан ўз юрагидаги ҳаяжонини қоғозга кўчирди. Бу табрикномаларнинг эгалари икки сўзларининг бирида Сталинни олқишлайдилар, бири «Сталинга дамо-дам олқишим бор» деб бошласа ғазалини, иккинчиси «Раҳмат сенга буюк Сталин, улуғ устоз, ташаккур» деб тугатади, хатини. Яна бирови «Чин юракдан, чин қалблардан сенга бепоён салом» деб бошласа, Сталин номидаги вахтада турган ёшлар тилидан ғузорли Т. Ҳайдаров

Мусобақа авж олмоқда букун
Сенинг ша'нингга,
Унум жуда барқ урмоқда
Яна сенинг номингга,
Ҳарбир кишт фикри-зикри совға
Она-Ватанга,
Совға-салом тайёрлайди етмиш йиллик
тўйингга!

дейди. Терим майдонида планини икки, уч ҳисса ортдириб бажараётганлар тилидан шофриконли Ҳамид Тошпўлатов бундай куйлайди:

Пахтазорда шўх қизларнинг—
Тилида сен доим бор,
Қариганда ёшлик кўрган
Чоллар сендан миннатдор!

Халқлар Сталин номини ше'р блан ёки музика блан тилга олсалар, қалбларига яна ҳам яқинроқ сезадилар уни, ўз ташаккурларини худди энди тўла баён қилаётгандай бўладилар. Чунки ше'риятда ташаккур ёки қасида чинакам ҳаётбахш, образли, яна ҳам жўшқин ва яна ҳам гўзал чиқади. Шунинг учун ҳам колхозчи ёшларнинг: «Миллионлар устози ўртоқ Сталин, бизга бахтни Ленин блан Сен бахш этдинг» деб ёзган ташаккурномаларини фарғонали Т. Маҳмудов ше'рга солипти.

Миллионлар устози, дўсти, отаси,
Жонажон Сталин—меҳрибон қуёш,
Фақат Сен туфайли, Ленин туфайли
Одамзод бахт топиб, кўтаролди бош!

Бу табрикномалар яна шуниси блан муҳим ва тарихийдирларки, уларнинг авторлари ҳархил касб-корли кишилардир. Улардан ўша соҳаларнинг ўз овози эшитилиб туради. Пахтакорнинг табригида қуёшли води нафаси, пўлат қуювчининг табригида ўтли меҳнат жараёни, боғбоннинг табригида баҳор нафаси гуркираб туради. Уларнинг ҳаммаси ҳам номасида улуғ рус оғасини катта завқ ва ифтихор блан тилга олади:

Минг марта ташаккур улуғ доҳига,
Ҳаёт боғимизга боғбонлик қилди.
Раҳмат, рус халқига, марҳаматига,
Ўзбекка бош бўлди, оғалик қилди.

«Сенинг исминг блан камол топган халқ ва сенинг режанг блан гуллаб-яшнаган Ватанда умр сурганнинг армони йўқ», дейилади улуғ Сталинга!

Ҳозирги кунда бу қимматли ва муборак исм халқлар қалбига яна ҳам яқинроқ ва тағин ҳам севимлироқ сезилмоқда. Чунки, тўй орқасидан тўй уланиб кетди. СССР Олий Совети сайловларига тайёргарлик бошланди. Ҳамма бир оғиздан улуғ Сталинни яна «Биринчи номзодимиз» деб э'лон қилди. Бутун республика, Бутун Иттифоқ, бутун халқ қўл кўтарди ва тикка туриб олқишлади, сон-саноқсиз ташаккурномаларнинг оқими янада мавжга кирди.

Улуғ Ватан урушидан кейин ўтган 1946 йилги сайлов блан ҳозирги сайлов орасида халқимиз улуғ доҳимиз, жонажон отамиз, умумхалқ депутати ўртоқ Сталин блан, унинг бевосита раҳбарлиги остида жаҳоншумул ишлар қилиб юборди. Сталинча янги бешйиллик бениҳоя катта ғалабалар блан якунланмоқда. Депутатимиз ўртоқ Сталин блан биз Советлар Иттифоқининг хўжалик ва жанговар қудратини дун'ёда тенгсиз даражага кўтардик, халқлар турмушини яна фаровонликка олиб келдик, турмушимиз ма'мурчилик ва хушчақчақ бўлиб қолди. Депутатимиз ўртоқ Сталин блан Ўзбекистонда пахтачилик илмини, пахта ҳосилини ҳали дун'ё кўрмаган ва эшитмаган даражага олиб чиқдик. Депутатимиз ўртоқ Сталин блан биз минглаб гектар ерлар очдик, гиёсиз Мирзачўлни обод қилиш учун юриш бошладик, ўнлаб ГЭСларни ишга солдик, ўз пўлатимиз ва прокатимизга, машинасозлик саноатимизга эга бўлдик! Депутатимиз ўртоқ Сталин блан бирга биз маданият боғини нур ва сурур блан безадик! Демак, доҳининг гапи блан айтганимизда: «Ўртоқ Сталин ўз бурчини халқ олдида, ишчилар синфи олдида, деҳқонлар олдида, зиёлилар олдида» бажарди. Совет халқи коммунистлар блан партиясизларнинг сталинча блоки номзодлари учун бугун овоз беради! Республика бу кун байрам қилмоқда!

Ўртоқ Сталин номини тилга олиб минбарга чиққан ҳарбир нотиқ ўзининг оташин ва самимий нутқида ҳамма совет халқларининг дилидагини баён қилди:

— Биз ўртоқ Сталинни шунинг учун севамиз ва улуғлаймизки, у, ўзининг бутун ҳаётини, бутун куч-қувватини, бутун доно ақлини, бутун билимини меҳнаткаш халқнинг бахт-саодатига бағишлади. Биз уни шунинг учун севамизки, у, буюк Ленин блан бирга, Ватанимиз халқларини азоб-уқубатлардан, эксплоатациядан қутқарди ва қувноқ кунларга олиб келди. Биз уни яна шунинг учун севамизки, у, халқ блан биргадир, халқнинг кам-кўсти ҳақида, орзу-армони тўғрисида доим ғамхўрлик қилади, оналаримиз ва болаларимизнинг ҳаётини ўйлайди, халқдан ҳаркун хабардор бўлиб туради. Буни биз ҳарбир нафасимизда сезиб турамиз.

Бу сўзлар мамлакатимизда ҳар кун ва ҳар соат қўшиқ бўлиб парвоз қилади, кенг қулоч ёзиб уфқларга етади:

Уни ҳаёлдамас,
Баралла айтиб,
Жаҳон халқи умид боғлар бахтига.
Бутун бу қўшиғу,
Бутун бу ҳаёт, —
Сталинни шарафловчи мадҳия!
(А. Мухтор)

Биз Ленин ва Сталин бошлаган мавжли ҳаёт оқимига кирганимизда, жуда ёш ва тажрибасиз эдик. Биз борадиган манзилга ғовлардан, тўсиқлардан, чўл-биёбонлардан ўтиб бормоқ керак эди. Бу оғир йўлда — йўлма-йўлакай жанг қилишга, ғовларни енгишга, тозалашга, чўлларни кўкаламзорлаштиришга тўғри келди. Бунинг учун зўр ирода, ҳа, чин инсон иродаси, номус ва ғайрат керак бўлди. Бу бизда бор эди, буни бизда Ленин—Сталин тоблади! Бу оғир юмушни биз буюк Ленин блан, Сталин блан бирга, Ленин ва Сталиннинг бошчилигида, большевиклар партиясининг раҳбарлигида бажардик!

Биз бу шонли ва муборак йўлга улуғ рус халқи етакчилигида, қардош совет халқлари блан бирга чиқдик. Билар эдикки, бизнинг йўлимиз тўғри ва ҳақ! Бахт ва порлоқ истиқбол шу йўлда! Биз жаҳон меҳнаткашлари Ленин—Сталин йўлига— истиқбол йўлига олдинма-кетин юриш бошлашликларини ҳам билар эдик.

Мана, бу юриш ҳам бошланди, демократия ғалаба қилди! Чунки, биз чиққан йўл — оддий йўл эмас. У — зафар йўли, коммунизм йўлидир!

Туроб ТЎЛА.

Сайловолди социалистик мусобақасининг порлоқ самаралари

Бухоро пиллакашлик фабрикасининг ишчиси Муаззам Мусаева нормасини ҳар куни 120 процентга етказиб бажараётир. Суратда: Муаззам Мусаева иш устида.

Я. Каминер фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

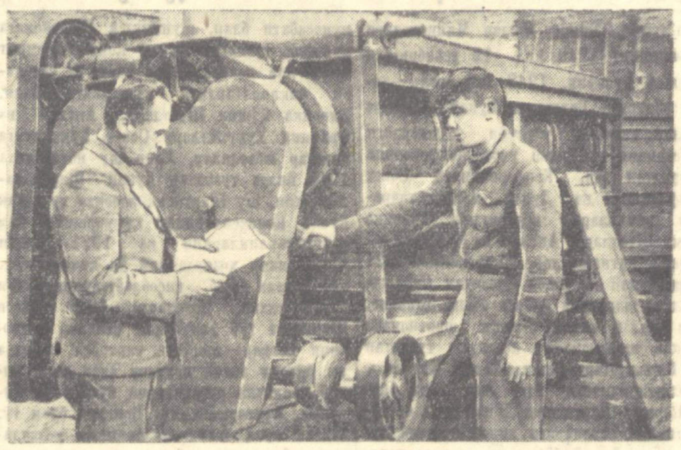

«Ташпродмаш» заводининг коллективи биринчи квартал планини 1950 йил 12 мартгача бажариш учун курашиб, меҳнат соҳасида яхши натижаларга эришди. Суратда: Завод техника назорати бўлимининг бошлиғи Л. И. Костенко муддатидан илгари тайёрланган машиналарни стахановчи В. В. Березиндан қабул қилиб олаётир.

Б. Мазур фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

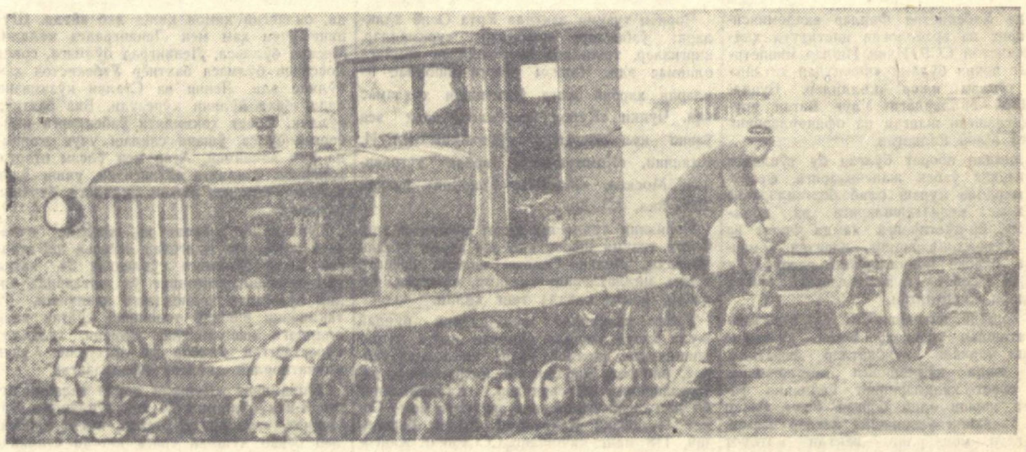

Фарғона область, Охунбобоев районидаги 2-нчи МТСнинг тракторчиси Раҳим Эргашев Калинин номли колхозда пахта экиладиган ерларни ҳайдаб, кунлик нормани 115—120 процент бажармоқда. Суратда: Р. Эргашев НАТИ трактори блан ер ҳайдаётир.

Р. Шарипов фотоси. (ЎзТАГ. фотохроникаси).

КЎПЛАБ ЯНГИ ДАРАХТ КЎЧАТЛАРИ

Ўзбекистон ўрмон хўжалик ходимлари қумли даштларга дарахт уруғлари сепиш ва кўчат ўтқазиш, шунингдек ёғоч тайёрлаш юзасидан олган мажбуриятларини муддатидан илгари, СССР Олий Совети сайловлари кунигача бажардилар.

Даштларга пландаги 12.300 гектар ўрнига 13.840 гектар ерга саксаул, черкез ва қандим экилди, я'ни план 111,7 процент бажарилди. Шундан 600 гектар ерга уруғ аэропланда сепилди.

Пландаги 1.800 кубометр ўрнига 2.965 кубометр ёғоч тайёрланди, план 160 процент адо этилди.

Шу кунларда водийларда мевали ва бошқа дарахт кўчати ўтқазиш ҳартарафлама кучайтириб юборилди.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ 187 ТОННА ЁҒ

Наманган шаҳар ёғ заводининг ходимлари СССР Олий Совети сайловлари кунини муносиб кутиб олиш учун тайёрланиб, ишлабчиқариш планини ой сайин ошириб бажармоқдалар. Март ойининг дастлабки 10 кунлик топшириғи ошириб адо этилди. Йил бошидан буён пландан ташқари 187 тонна ёғ чиқарилди.

Заводда ёғ чиқарадиган янги мукаммал машиналарни монтаж қилиш тамом бўлай деб қолди.

ПАХТА ЗАВОДИ ИШЧИЛАРИНИНГ ТОРТИҒИ

Бухоро область, Қоракўл район пахта заводининг ишчилари, инженерлари ва техниклари СССР Олий Совети сайловлари шарафига бошланган социалистик мусобақада актив қатнашиб, биринчи квартал планини муддатидан илгари 10 мартда бажардилар.

Корхона коллективи март ойининг охиригача яна бирнеча юз тонна юқори сифатли тола ишлаб беради.

Тошкент корхоналарининг совғаси

Тошкентдаги тўқимачилик машинасозлиги заводида СССР Олий Совети сайловлари шарафига бошланган социалистик мусобақа якунланди.

Завод коллективи январь ва февраль ойлари планларини бажариб, март ойида ҳам муваффақиятли ишламоқда. 10 кунлик топшириқдан ташқари бирнеча арқоқ машинаси ишлаб чиқарилди. Трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари учун айрим запас қисмлар тайёрлаш юзасидан белгиланган ярим йиллик план бажарилди.

☆

Тошкентдаги «Автотрактородеталь» механика заводининг коллективи умумхалқ байрами—сайлов кунини ишлабчиқаришда янги муваффақиятлар блан кутиб олди. Стахановчи ишчилар февраль ойи программасини ошириб бажариб, март ойида меҳнат унумини анча оширдилар.

Завод коллективи кўклам экиш ишлари учун колхоз, совхоз ва МТС ларга пландан ташқари кўпгина маҳсулот ишлаб берди. От сеялкалари ишлабчиқариш йиллик плани 50 процентдан ошиқ адо этилди. «Универсал» трактори учун поршеньлар, трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари учун турли детальлар, МТС ва автобазалар учун асбоблар ишлаб чиқариш муваффақиятли равишда йўлга қўйилди.

Сайлов шарафига бошланган мусобақада темирчилик цехи илғорликни эгаллади. Энг яхши темирчилардан Сухарев ва Экзархов ўртоқлар ҳар куни икки норма бажармоқдалар. Болғачи Содиқов, Муслимов, Охунжонов ўртоқлар топшириқни 320 процентга етказиб адо этмоқдалар.

ИШЛАБЧИҚАРИШДАГИ ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР

Фарғона, Марғилон, Қўқон, Қувасойдаги кўпгина корхоналарнинг коллективлари СССР Олий Совети сайловлари кунини пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш блан нишонладилар.

Фарғона тўқимачилик комбинатининг барча фабрикалари февраль программасини ошириб бажариб, март ойида ип ва газлама юзасидан кунлик топшириқни ошириб адо этмоқдалар. Фарғона ёғ комбинати йил бошидан буён пландан ташқари беш ярим миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Қувасой шифер заводи, Қўқон энергомеханика заводи, Фарғонадаги 1—3 пахта заводи ва бошқа корхоналар графикни анча ошириб бажармоқдалар.

ЭКИШ ИЛҒОРЛАРИ

Қўқон районининг илғор колхозлари лавлаги экишга киришдилар. Максим Горький номли колхозда Назаржон Абдуллаев бошлиқ бригада лавлаги экиб бўлди. Бригада ўзига қарашли ҳамма ерни кузда чуқур ҳайдаб, минерал ўғит солиб қўйган эди.

СССР Олий Совети депутатлигига номзод Мелибой Абдуллаев раис бўлган Сталин номли, шунингдек Энгельс номли колхозларнинг а'золари юксак агротехника қоидаларига амал қилиб лавлаги экмоқдалар. Бу колхозлар лавлаги экишни 15 мартгача тамомлайдилар.

☆

Янгийўл районининг колхозларида баҳорикор ерларда бошоқли дон экиш қизиб бормоқда. «Правда» газетасининг 25 йиллиги» колхозида ўртоқ Фозилов бошлиқ бригада ҳозирдаёқ 70 гектар ерга дон экди. Колхоз бу йил янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига қўшимча 50 гектар ерга дон экади.

Янгийўл районининг бошқа колхозларида ҳам дон экиш қизиб кетди.

Илғор пахтакор звеносида

Пабоскан районидаги 8-нчи сон пахта совхозининг ишчилари ва хизматчилари Хўжаматота Дўстматов номини ҳамма вақт ҳурмат блан тилга оладилар. Хўжаматота бу ҳурматга пахтадан йилдан-йилга мўл ҳосил етиштирганлиги блан сазовор бўлди. Кекса пахтакор бошлиқ звено ўтган йили 9 гектар ернинг ҳар гектаридан 56 центнердан пахта топширди. Звено а'золари бу йил гектаридан юз центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар.

Ана шу мажбуриятни тўла адо этиш учун социалистик мусобақа кучайтириб юборилди. 10 минг метрдан ортиқ ариқ ва зовурлар тозаланди. Пахта ерларига 500 арава маҳаллий ўғит, 10 тоннага яқин минерал ўғит тўкилди. Уруғлик чигит ташиб олинди ва тозалаб қўйилди. Ҳозир звенода ер ҳайдаш бошланди.

„ОВОЗИМИЗ“

Ўзбекистон Давлат нашриёти СССР Олий Советига сайловлар муносабати блан «Овозимиз» деган ше'р ва очерклар тўпламини босиб чиқарди.

Бу бадиий тўпламда ўртоқ Ш. Рашидовнинг умумхалқ номзоди—улуғ Сталин ҳақидаги публицистик мақоласи, Ойбек, Ғ. Ғулом, Шайхзода, Зулфия, Ислом шоир, Рамз Бобожон, Шуҳрат, М. Бобоев ва бошқа ўртоқларнинг сайлов ҳақидаги ше'рлари, Н. Сафаров, Р. Файзий, П. Қодиров ва С. Ҳасанов ўртоқларнинг номзодлар тўғрисидаги очерклари бор.

ТИКУЧИЛИК-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИНИНГ КАТТА ЮТУҒИ

УРГАНЧ, («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). Бутун Иттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги шарафига бешйиллик программани бажарган Урганчдаги тикучилик-пойафзал фабрикасининг коллективи сайловолди мусобақасида янги муваффақиятга эришди. Фабрика коллективи СССР Олий Советига сайловлар шарафига бошланган социалистик мусобақани қизитиб, февраль ойида январь ойига қараганда янада яхши ишлади ва ойлик планни 137,7 процент бажарди. Шундай қилиб, фабрика ўнинчи мартгача ялпи маҳсулот ишлабчиқариш юзасидан 1950 йил 1 квартал планини ошиғи блан адо этди.

Фабриканинг стахановчиларидан А. Панкратова, Солия Отажонова, А. Огнева ўртоқлар ҳозиргача бир йиллик нормани бажардилар. Фабрика коллективи сайлов куни — 12 мартгача қўшимча равишда 500 минг сўмликка яқин маҳсулот ишлаб чиқарди.

КОЛХОЗ ҚИШЛОҒИДА ТАНТАНА

ФАРҒОНА, 11 март. («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). Чекшўра қишлоғи байрам тусини олган. Ворошилов номли колхознинг қизил чойхонаси, мактаб ва бошқа бинолар сайловларга бағишлаб безатилган. Қишлоқ меҳнаткашлари сайловлар кунини катта қувонч блан кутиб олдилар. Улар бугун сайлов қутилари ёнига бориб, улуғ Ватанимизнинг қудратини янада ошириш учун, СССР халқлари бузилмас дўстлигининг янада мустаҳкамланиши учун овоз берадилар.

11 март кечаси сайловчилар клуб ва чойхоналарга тўпланиб қизғин суҳбатлашдилар. 83 ёшга кирган Комил ота Назаров қизил гилам тўшалган чойхона сўрисида ўз тенгдошлари блан суҳбатлашиб ўтирарди.

— Қаранг, қандай яхши давр,—дейди Комил ота,—қандай яхши кунларга етдик. Бизга бадавлат, қувончли турмушни яратиб берган улуғ Сталинга минг раҳмат!

Сўрида ўтирган қариялар Комил отанинг сўзларини миннатдорлик ва эҳтиром блан ма'қулладилар.

Қариялар бола-чақалари, невара-чевараларининг абадий бахтиёр эканликлари учун мамнундирлар. Қариялар, ўтмишда вайрона бўлган Чекшўра қишлоғи ўрнида гўзал, обод қишлоқ вужудга келгани учун қувонадилар. Партия ва ҳукуматимизнинг ёрдами блан қишлоқда кўпгина янги мухташам бинолар қурилди. Мактаблар, клуб, қизил чойхоналар, ҳаммом, магазинлар ишлаб турибди. Ҳозир бу обод қишлоқнинг барча аҳолиси бадавлат ҳаёт кечирмоқда.

Суҳбат вақтида колхоз бухгалтери Шерматов келди. У, шу куни қилинган иш тўғрисидаги сводкани колхоз раиси Шерқўзи Ғозиевга узатди. Раис сводкани ўқир экан, мийиғида кулиб қўйди ва қарияларга қараб:

— Колхозимизнинг а'золари сайлов кунини катта ютуқлар блан кутиб олдилар. Мана бугунгача далаларга 403 тонна маҳаллий ўғит, 50 тонна селитра, 70 тонна суперфосфат солинди. 18 бош от ва ҳўкиз яхшилаб боқилди. 30 та сихмола, 8 та культиватор, 4 та сеялка, 6 та окучник ва ғўзага дори сепадиган 8 та машина ремонтдан чиқарилди. Чигит ва бошқа нарсалар ҳам ташиб келтирилди.

Раис қўлидаги жийда гуллик пиёладаги чойни бир ҳўплади-да, яна сўзламоқчи бўлиб турганида, муйилишдаги кўчадан вариллаб икки трактор чиқиб қолди ва тезда колхоз саройига қараб кириб кетди. Раис яна сўзида давом этди:

— Мана 5 кунда трактор блан 47 гектар ер ҳайдалди. Ҳозир ўтиб кетган тракторчи Темирбой Султонов кеча 10 мартда 6 гектар, бугун эса 7 гектар ер ҳайдади. Биз бу йил чигитни ўтган йилга қараганда 20 кун илгари экиб бўлишимиз керак. Турсунхўжа Ғозиев звеноси чигит экишга эртадан киришмоқчи. Ҳамма бригада ва звеноларда 15 мартдан ёппасига чигит экишга киришамиз.

Бугун колхоз қишлоғида катта тўй. Сталин замонасининг озод ва бахтиёр деҳқонларининг қувончи чексиз. Улар Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашлари блан ҳамжиҳат бўлиб, СССР Олий Советига депутат сайлайдилар ва улуғ гражданлик бурчларини шараф блан бажарадилар.

Совет граждани

Совет граждани деган номга эга бўлиш жуда улуғ ва фахрлидир. Чунки фақат совет давлатигина, совет ижтимоий тузумигина кишининг қадр-қимматини юксак даражага кўтарди. Совет гражданидеган буюк номга эга бўлган кишиларда олижаноб фазилатлар мужассамдир. Чунки, совет гражданин яшаётган давлат дун'ёда энг қудратли социалистик давлатдирки, унинг асосчиси, ташкилотчиси улуғ большевиклар партиясидир, унинг улуғ йўлбошчилари Ленин ва Сталиндир. Бу давлат ер куррасининг олтидан бир қисмидаги меҳнаткаш халқни, биринчи бўлиб, қуллик кишанларидан озод қилди, унга озод ва бахтиёр ҳаёт бахш этди.

Шундай буюк ва қудратли, озод социалистик давлатнинг граждани бўлиш — катта бахт! Жаҳон маданиятини ҳалокатдан, дун'ё халқларини фашизм асоратига тушиш хавфидан қутқазиб қолган Совет Иттифоқининг граждани бўлиш катта бахт!

Совет граждани — ўз социалистик Ватанининг тенг ҳуқуқли кишиси. Унинг ҳуқуқлари шунчалик кенг, унинг бурчлари шунчалик муқаддас ва шарафлики, бу блан у социалистик жамиятда энг фахрли ўринни эгаллайди.

Сталин Конституциясининг ҳарбир моддасида, ҳарбир сатрида совет гражданининг буюк ҳуқуқлари, муқаддас бурчлари олтин ҳарфлар блан ёзиб қўйилган.

Совет граждани агар билим олишни истар экан, унга мамлакатимиздаги ҳамма университет, институт, техникум ва бошқа ўқув юртларининг эшиклари катта очиқ. Агар у бирор завод ёки фабрикада ишлашни истар экан, у ўз қўлидан келадиган иш блан та'мин этилади. Совет граждани дам олишни истар экан, мамлакатимиздаги минг-минглаб санаториялар, дам олиш уйлари, курортлар унинг учун — социалистик Ватаннинг бахтиёр граждани учун доим очиқдир.

Икки дун'ё—икки система мавжуд. Тонги ёришаётган коммунизм жамиятидаги гражданлар блан қуёши ботаётган капитализм жамиятидаги гражданларни ҳуқуқий жиҳатдан ҳам, қадр-қиммат жиҳатидан ҳам бир-бирлари блан таққослаб бўлмайди. Буржуазия мамлакатларидаги оддий гражданларнинг аҳволи жуда ҳам ачинарли. Улар доим қашшоқликка, азоб-уқубат ва хўрликларга маҳкум этилган. Дун'ёда энг қимматли капитал ҳисобланган инсон буржуазия мамлакатларида ўзининг қадр-қимматини ҳам, эркини ҳам, ҳуқуқини ҳам йўқотган.

Маркс—Энгельс ўзларининг гениал асарлари — «Коммунистлар партиясининг манифести»да бундай деган эдилар:

Буржуазия, «...инсоннинг қадр-қимматини олмашув қимматига айлантириб қўйди ва ин'ом қилинган ҳамда эришилган жуда кўп хурриятлар ўрнига шармҳаёни билмайдиган биргина савдо-сотиқ хурриятини келтириб чиқарди...

Буржуазия врачни, ҳуқуқшуносни, руҳонийни, шоирни ва илм аҳлларини ўзининг пулга ёлланиб ишлайдиган хизматкорларига айлантирди» («Коммунистлар партиясининг манифести», 56—57 бетлар, Ўздавнашр, 1948 йил).

Бундан 102 йил муқаддам айтилган бу сўзлар ҳали ҳам ўз қимматини заррача йўқотгани йўқ. Чунки, шу 102 йил мобайнида буржуазия кишининг қадр-қимматини кўтармади, балки янада туширди.

Совет граждани сотилмайди, сотиб олинмайди, унинг қадр-қиммати пул блан ўлчанмайди. Совет граждани — энг қимматли капитал, у — ўз Ватанининг ва социалистик мулкининг хўжайини. Совет гражданининг қадр-қиммати шунчалик буюкки, у буржуазия мамлакатларидаги меҳнаткашлар ҳисобига кун кўрувчи ҳарқандай баланд мартабали кишилардан бирнеча минг марта юқори туради.

Ўртоқ Сталин айтганидек, «...капитал кишанларидан озод бўлган энг оддий совет граждани капиталистик қуллик бўйинтуруғини елкасига осиб юрган ҳарқандай юқори мансабли ажнабий чиновникка қараганда жуда баландлир» (Ленинизм масалалари, XI нашр, 1949 йил, 728 — 729 бетлар).

Совет граждани ўзининг улуғвор фазилатлари — меҳнатсеварлиги, ватанпарварлиги, интернационализм принципларига, халқига, партиясига содиқлиги, ҳарқандай душманга қарши шафқатсизлиги блан олижанобдир. Совет граждани озод ва бахтиёр Ватаннинг бахт қуёшидан нур эмаётган кишидир. Чунки унинг Ватанида унинг миллатини, ирқини, виждонини ҳақорат қилувчи, камситувчи, унинг ҳуқуқ ва эркинликларини поймол қилувчи эксплоататор синфлар йўқ.

Совет граждани совет халқининг дўстона ва қардош оиласида камолотга етиб, Ленин—Сталин партиясидан та'лим ва тарбия олган, ирқий ва миллий тенгсизлик нима эканини билмаган бахтиёр ва эркин совет кишисидир. Бизда совет кишисининг меҳнатини сотишга мажбур этадиган молия магнатлари, монополистлар, фабрикантлар йўқ. Бизда уни ҳечким, Англия ёки Америкадаги каби, ўз қўл кучини сотиш блан зўр-базўр кун кечиришга мажбур этмайди, унинг эркинликлари буржуазиянинг сохта демократияси ниқоби остида, Уолл-стрит ёки Сити корчалонларининг доллар сиёсати остида поймол қилинмайди. У қанча меҳнат қилса — шунча роҳат кўради, унинг пешона теридан олтинлар унади, унинг фидокорона меҳнатидан чўл тилга киради, унинг иродаси туфайли дар'ёлар ўз оқимини ўзгартади.

Лекин совет кишиси мажбурият орқасида меҳнат қилмайди, у, ўз меҳнатининг социалистик жамият тараққиёти учун, халқ фаровонлиги, давлатимизнинг мустаҳкамланиши учун хизмат қилишини яхши билади. Шунинг учун бизда меҳнат қаҳрамонлик ишига, шон-шуҳрат ишига айланиб қолди. Совет гражданининг шуҳрати, фазилати унинг меҳнатига, жамиятга келтирган фойдасига боғлиқдир. У қилган меҳнат сўнгида роҳат бор. Агар у ҳалол меҳнат қилар экан, халқ, давлат, партия уни тақдирлайди, у халқ муҳаббатига сазовор бўлади.

Совет граждани — дун'ёда энг тараққийпарвар, энг илғор, энг қудратли давлатнинг граждани, қаҳрамон ва бахтиёр халқнинг асл фарзандидир. Улуғ рус шоири В. Маяковский Совет давлатининг граждани деган улуғ ва шарафли номга эга бўлиш зўр бахт эканлиги тўғрисида мароқ блан куйлаб, бундай деган эди:

Кўринг,
Ҳавас қилинг,
Улуғдир юртим —
Совет Иттифоқи
Гражданиман!

Большевиклар партияси, Совет давлати, улуғ Сталин ҳарбир совет кишисига, гражданига бахтиёр ҳаёт йўлини кўрсатди ва уни коммунизмнинг Сталин даҳоси блан маш'алдек ёритилган кенг йўлидан олға томон бошлаб бормоқда. Большевиклар партияси ва унинг йўлбошчиси улуғ Сталиндан та'лим олган, чиниққан ҳарбир совет граждани: ишчи, колхозчи, хизматчи, студентнинг юрагида фақат битта мақсад — ўзини камолотга етказган, порлоқ истиқбол йўлини кўрсатган ва шу йўлдан комил ишонч блан бошлаб бораётган партияга, жонажон Сталинга чексиз миннатдорчилигини, самимий муҳаббатини ўз ишида, хизматида, ўқишида кўрсатиш, халқ учун, партия учун, коммунизм учун ҳормай-толмай меҳнат қилишдир. Чунки, Ватанга, партияга, халққа хизмат қилишдан ҳам шарафли иш бўлиши мумкин эмас!

Ҳатто энг оддий совет кишиси ҳам социалистик давлат учун ҳалол меҳнат қилсагина ўзининг келгуси ҳаёти фаровон бўлишини, социалистик Ватани гуллаб-яшнашини, шаҳар ва қишлоғи обод ва чароғон бўлишини яхши тушунади. Унинг ўзи каби, онгги ҳам, тушунчаси ҳам юксакдир!

Совет граждани — ижодий меҳнат кишиси. У ўзининг бутун фаолиятини энг улуғ совет граждани — доҳиймиз ўртоқ Сталин кўрсатиб берган истиқболга бағишлайди.

Мамлакатимизда ўз малакасини, савиясини, билимини ошириш устида тинмай ишлайдиган, кундан-кун ўсиб бориб ижод қиладиган, янгиликлар яратадиган, ҳалол меҳнат қиладиган киши учун барча имкониятлар яратиб берилган. Бундай ижодкор кишилар жуда катта ҳурматларга сазовор бўлади, шон-шуҳратларга қопланади.

Бугун совет халқи, СССРнинг барча меҳнаткашлари ўзларининг улуғ гражданлик бурчларини бажариш учун сайлов қутилари олдига бориб, халқимизнинг энг севикли ўғил-қизларини СССР Олий Совети депутатлигига сайлайдилар. Сайланадиган депутатлар орасида партия ва давлат арбоблари, ақлий меҳнат аҳллари, Совет Армиясининг жангчи ва офицерлари, социалистик саноат новаторлари, стахановчи ишчи, колхозчи ва бошқа совет гражданлари бор. Йирик давлат арбоблари блан бирга, энг оддий ишчи ҳам, колхозчи ҳам совет давлат ҳокимиятининг олий органи — СССР Олий Советига депутат қилиб сайланади ва бу олий органда халқ эркини, иродасини амалга оширади, халқ номидан давлат ҳокимиятини идора қилади, қонунлар чиқаради.

СССР Олий Совети депутатлигига Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасидан кўрсатилган номзодлар орасида халқимизнинг содиқ фарзандлари—Тошкент-товар станцияси машинистининг ёрдамчиси Деҳқон Султонов, Тошкентдаги Сталин номли тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Е. Ф. Визгалова, машҳур пахта устаси Тешабой Мирзаев, ўқитувчи Давлат Олимов ва бошқалар бор.

СССРда совет гражданининг қадр-қиммати ғоят баланд! У оддий ишчи ёки колхозчидан давлат арбоби даражасигача кўтарилаолади. Унинг қадр-қиммати пул блан эмас, балки унинг халқ, Ватан ва партия олдидаги хизматлари блан, жамиятда тутган ўрни блан ўлчанади.

Совет ҳокимияти, партиямиз совет кишисининг қадр-қимматини ғоят юқори кўтарди, уни шу улуғ мамлакатнинг граждани бўлиб яшаш каби катта бахтга муяссар қилди. Партиямиз совет кишиларини марксизм-ленинизмнинг ўлмас ғоялари руҳида, социалистик Ватанга, ўз халқига охиригача садоқатли бўлиш руҳида, улуғ большевиклар партияси ва жонажонимиз ўртоқ Сталинга чексиз муҳаббат руҳида тарбияламоқда.

Совет граждани шунинг учун бахтиёрдирки, уни социалистик давлатнинг ҳурматли ва энг улуғ граждани И. В. Сталин ғалабалардан-ғалабаларга, коммунизмнинг нурли чўққиларига бошлаб бормоқда. Совет граждани шунинг учун ҳам бахтлидирки, у Сталин замонасида, Сталин блан бир асрда, Сталин блан замондош бўлиб яшамоқда.

М. ҚОРИЕВ.

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

„Фронтдан хатлар“[1]

Яқинда Ўзбекистон Фанлар академиясининг Тарих ва археология институти ҳамда Ўзбекистон ССР Ички Ишлар министрлигининг архив бўлими «Фронтдан хатлар» номли тўплам нашр қилдилар. Бунда, 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қатнашган жангчи ва офицерларнинг 104 хати э'лон қилинган.

4 бўлимдан иборат бўлган бу тўпламга халқимизнинг ўзбек жангчиларига, фронтларда мардона кураш олиб борганларнинг республика меҳнаткашларига ва қовм-қариндош, ёр-дўстларига ҳамда Фронт ва Армия Қўмондонларининг, дивизия командирлари, сиёсий ходимларнинг республика партия ва совет ташкилотларига ёзган мактублари киритилган.

Сўз бошида айтилишича, бу тўпламни нашр этишдан мақсад, э'лон қилинган хатларни тарихий ҳужжатлар сифатида, илмий ишда қўлланишга киргизишдир, чунки совет халқларининг Германия фашизмига қарши олиб борган Улуғ Ватан уруши тарихини ўрганишда хатлар расмий ҳужжатлар, мемуарлар, вақтли матбуот қаторида муҳим тарихий ҳужжат ҳисобланади.

Ватанимизга хиёнаткорона ҳарбий ҳужум бошлаган фашистлар ерларимиз ва бойлигимизни босиб олишни, помешчиклар ҳокимиятини ва чоризмни тиклашни, СССР халқларининг миллий маданиятлари ва миллий давлатларини вайрон қилиб ташлашни, совет кишиларини немис князьлари ва баронларига қул қилиб беришни мақсад қилиб қўйган эдилар. Улар совет мамлакатининг ички томони мустаҳкам эмас ва биринчи жиддий зарба берилиши ҳамда Қизил Армия дастлабки муваффақиятсизликларга учраши бланоқ ишчилар блан деҳқонлар ўртасида низо' чиқади, СССР халқлари бир-бирлари блан талашиб кетади, қўзғолонлар бошланади ва мамлакат айрим бўлакларга ажралиб кетади, бу ҳол эса, Ўролгача бўлган территорияни бир ёки бир ярим ой ичида босиб олишимизга имкон беради, деб ўйлаган эдилар. Улар буни «яшиндек тез уруш» плани деб атаган эдилар.

Душман қаттиқ янглишган эди. Гитлер Германиясига қарши Улуғ Ватан урушининг биринчи куниданоқ «Совет Иттифоқининг барча халқлари ҳақли равишда ҳозирги Ватан урушини ҳамма миллат ва динга мансуб бўлган барча меҳнаткашларнинг умумий иши деб ҳисоблаб, ўз Ватанини ҳимоя қилишга бир жон-бир тан бўлиб отландилар». (И. Сталин, «Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши тўғрисида», Ўздавнашр, 1946 йил, 122—123 бетлар).

Шонли большевиклар партияси, Улуғ саркарда ўртоқ Сталин совет халқини Социалистик Ватанимизни ҳимоя қилиш учун, узоқ ва оғир кураш натижасида қўлга киритилган ғалабаларни сақлаб қолиш учун мардонавор жангга бошлаб бордилар. Энг заковатли, ақли расо, матонатли улуғ рус халқи мамлакатимиздаги барча миллатларга қаҳрамонлик, фидокорлик намуналарини кўрсатди, уларни руҳлантирди, жангга бошлаб борди.

СССР нинг бошқа халқлари сингари ўзбек халқи ҳам фашизмга қарши курашга отланди, ўзининг энг асл фарзандларини фронтга юборди. Урушувчи томонларнинг тақдирини ҳал қиладиган машҳур Сталинград жангининг энг қизғин бир пайтида ўзбек халқи ўз фарзандларига мактуб ёзиб, ўз жангчиларига қат'ий, курашга илҳомлантирувчи, та'сирли наказ берди:

«Сенинг халқинг СССР оиласининг бир фарзанди... Рус, украин, белорус, озарбайжонли, грузин, тожик, туркман, қозоқ ва қирғиз йигирмабеш йил ўзбек халқи блан бир ака-укадай бўлиб бир иморат, бир мамлакат, бир маданият қуриб келди... Энди сенинг аканг бўлган руснинг уйига, қардошинг бўлган белорус ва украиннинг уйига, герман каллакесари босиб кирдики, у сариғ вабонинг келтиргани—дор ва қамчи, очлик ва ўлим, ҳақорат ва қирғиндир. Лекин руснинг уйи сенинг уйинг, украин ва белоруснинг уйи сенинг уйингдир. Чунки, СССР шундай бир иттифоқдирки, бу оиланинг ҳарбир а'зоси ўз хонасида турса ҳам ҳовли ва қўра, тирикчилик ва рўзғор жиҳатидан шерикдир, ҳарбир дўстона оилада низо' бўлиши мумкин бўлмаганидек, совет халқларининг оиласи ҳам бир тан ва бир жондир.

Оғир кунларда ака ва укаларингни, СССРнинг катта ва кичик халқларини қўлламасанг, сен ёлғиз қоласан ва ёмон ҳалокатга учрайсан. Чунки якка қўлдан қарс чиқмас. Шундай қилгинки... зафар кунларида..., тинч қурилиш кунларида ўзингнинг бахтли оиланг ўртасида фахр блан: «Ватан урушининг даҳшатли кунларида ўз Ватанини ҳалокат ва талон-торождан сақлаб қолганлар қаторида мен ҳам бор эдим» деб айтаоладиган бўл» (ҳужжат № 1).

Қаҳрамон рус халқи етакчилигида курашган ўзбек жангчилари ўз халқининг фармонини мардонавор бажардилар. Улуғ Ватан урушининг ҳамма фронтларида айниқса Москва, Ленинград ва Сталинград учун бўлган шиддатли жангларда ёвга қарши қаҳрамонларча курашдилар, чунки улар нима учун курашаётганликларини билар эдилар: «Биз биламизки, улуғ Сталинград шаҳрини қўриқлаш блан жонажон Ўзбекистонни ҳам қўриқлаймиз. Сталинградни сақлаб қолсак Тошкентда бахтиёр яшай оламиз. Волгада фашистларни енгсак, — ўзбеклар, қозоқлар, тожиклар ва Совет Иттифоқининг бошқа қардош халқларини қулликдан сақлаб қоламиз» (ҳужжат № 4). «Она Ватаннинг ҳарбир парча ери ўзбек учун қимматлидир. Бронебойщик Юсупов ва Уроқов бир гуруҳ немисларга қарши қат'ийлик блан мардона курашдилар. Улар Украина учун ўзларининг жонажон уйларидек жанг қилдилар. Уларнинг бутун патронлари тамом бўлгач ва душман ҳар тарафдан қизил аскарларга ташланганда, Юсупов ва Уроқовлар бир-бирлари блан хайрлашдилар ва Украинанинг бир сиқим тупроғини олиб ўпдилар ва қаҳрамонларча ҳалок бўлдилар» (ҳужжат № 7).

Шунингдек, тўпламнинг «Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги—душман устидан қозонилган ғалабанинг гаровидир» деган биринчи бўлимига тўпланган 5 хат ҳам совет ватанпарварлиги, СССР халқларининг қардошларча бирдамлиги ва дўстлиги, душман устидан ғалаба қозонишимизнинг муқаррарлиги тўғрисидаги ғоя блан суғорилган.

Чоризм тузуми вақтида Ўрта Осиё халқлари: ўзбеклар, қозоқлар, туркманлар, қирғизлар, тожиклар ва бошқалар армияга олинмас эди. Чоризм уларга ишонмас ва уларни ҳарбий ишга ўргатишни хоҳламас эди. Чунки «Қурол тутабилган халқ эса ўзини қул қилишга қўймайди» (М. И. Калинин, «Коммунистик тарбия тўғрисида», Москва, «Молодая Гвардия» нашри, 1945 йил, 151 бет).

Чоризмни худди шу ҳолат қўрқитар эди. Совет тузуми шароитида эса аҳвол тубдан ўзгарди. Ленин—Сталин миллий сиёсати ҳамма миллатларни: каттами, кичикми, барибир, ҳамма соҳада тенг қилди.

Ўзбек халқининг фарзандлари бундай жуда катта урушда биринчи марта қатнашишларига қарамай, жанг майдонида ғайрат, шижоат, мардлик ва қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар. Халқимизнинг 65 дов'юрак ўғилларига энг улуғ ном—Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилиши, 118 минг кишининг СССРнинг жанговар орден ва медальлари блан мукофотланганлиги бунинг жонли далилидир.

ВКП(б) Марказий Комитети ва СССР Халқ Комиссарлар Совети 1944 йилнинг декабрида Ўзбекистон республикасининг 20 йиллик юбилейи муносабати блан ўзбек халқига юборган табрикларида ўзбек халқи фарзандларининг Улуғ Ватан уруши фронтларида кўрсатган қаҳрамонликларини ҳамда ишчи, колхозчи ва зиёлиларимизнинг эса, мамлакат ичкарисида меҳнат соҳасидаги фидокорликларини алоҳида уқдириб ўтган эдилар.

Тўпламнинг «Улуғ Ватан урушида совет жангчиларининг қаҳрамонликлари» деб аталган 2-нчи бўлимига киритилган 42 хат жангчиларимизнинг уруш йилларида кўрсатган маҳоратларини, қаҳрамонликларини яққол акс эттиради.

«Курск дугасидаги жанг гвардия сержанти Зиямат Ҳусановнинг баҳодирона образини бизнинг хотирамизда абадий қолдирди. Унинг бир ўзи 80 фашистга қарши жанг қилди. Ҳусановнинг юраги тўлиб тошди, пулемёт кожухидаги сув қайнаб кетди, патронлар тугади, аммо мард йигит манфур душман олдида таслим бўлмади. У, бу жангда 60 дан ортиқ немисни ҳалок қилди ва охирги граната блан ўзини портлатиб яна бирнеча немис солдат ва офицерини ўлдирди» (ҳужжат № 39).

«Совет Иттифоқи Қаҳрамони Тоштемир Рустамов жангда ўзини мангу шон-шараф блан қоплади. Бу жангда у, 19 немис солдатини ўлдирди. Кейин бизнинг олға силжишимизга халақит бериб турган немис пулемётига қараб эмаклаб борди. 5 фриц уни тутиб олишга урунди. Лекин, Рустамов уларни енгди. У яраланган эди. У қаттиқ оғриққа бардош бериб, қонга бўялган ҳолда олға силжишда давом этди ва Совет Иттифоқи Қаҳрамони Александр Матросовдек ўз жасади блан амбразурани беркитди» (ҳужжат № 48). Шунингдек, бу бўлимдаги қолган хатлар ҳам совет кишиларининг мисли кўрилмаган қаҳрамонликлари, душманга бўлган чексиз ғазаби, СССР халқларининг адолатли ва озодлик урушини, унинг буюк, олижаноблик характерини мужассамлаштиради.

Совет кишиларининг бундай қаҳрамонликлари табиий бир ҳолдир, чунки: «Қизил Армиянинг ҳарбир жангчиси, мен ўз Ватанимнинг озодлиги ва мустақиллиги учун адолатли уруш, озодлик уруши олиб бораётирман, деб фахр блан айтаолади. Қизил Армиянинг бу урушда қаҳрамонлик кўрсатишга илҳомлантираётган олий ва юксак мақсади бор. Ватан уруши бизда ўз Ватанининг озодлиги учун ўлимдан ҳам қайтмайдиган мингларча эркак ва аёл қаҳрамонларни яратаётганига сабаб ҳам шу. Қизил Армиянинг кучи ана шунда». (И. Сталин, «Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши тўғрисида», Ўздавнашр, 1946, 47 бет).

Ўртоқ Сталин ўзининг 1941 йил 3 июльда радио орқали сўзлаган тарихий нутқида душман устидан ғалабамизни та'минловчи омилларни белгилаганда ҳамма ишларимизни дарҳол ҳарбий йўлга солишимиз, ҳамма нарсани фронт манфаатларига ва душманни тор-мор келтириш вазифаларининг бажарилишига хизмат қилдиришимиз лозим, деб кўрсатган эди. Улуғ Сталин раҳбарлигидаги большевиклар партияси бу вазифани шараф блан бажарди ва фронт блан мамлакат ичкарисини душманни енгиш йўлидаги ҳарқандай қийинчиликларни бартараф қилишга тайёр турган бир бутун ва ажралмас жанговар лагерьга айлантирди.

Ўзбек халқи фронт манфаати учун кеча-кундуз тинмай фидокорона меҳнат қилди ва ўз республикасини Совет Армиясининг қудратли аслаҳахонасига айлантирди. Буни жангчиларимиз жуда яхши сезиб турдилар. Ўртоқ А. Жданов Ўзбекистон делегациясининг қамалдаги Ленинград шаҳри ва Ленинград фронти жангчилари учун совға-салом олиб бориши муносабати блан «Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашларига» деган хатида: «Ўзбекистон республикасининг меҳнаткашлари фронт эҳтиёжларини қондириш учун, Совет давлатининг ҳарбий қувватини мустаҳкамлаш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ленинградлилар, совет халқининг ўғил ва қизлари ўртоқ Сталиннинг буйруғини бажармоқдалар. Улар Ватан олдида, ўртоқ Сталин олдида жанговар синовдан ўтмоқдалар. Қадрдон дўстлар, биз сизларни ишонтириб айтамизки, бу жанговар синовдан шараф блан ўтамиз. Ленинград ҳозиргача совет шаҳри эди, ҳозир ҳам совет шаҳри, бундан кейин ҳам совет шаҳри бўлиб қолади» (ҳужжат № 16) деб ёзган эди.

Ўзбек йигитлари бошқа қардош халқларнинг жангчиларидек қаҳрамон Ленин шаҳрини мудофаа қилишда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Ўзбек халқининг содиқ фарзанди Қайюм Раҳмонов Ленинград учун жанг қилди. Траншеяларда олиб борилган жангларнинг бирида, у, барча патронларини фашистлар устига ёмғурдек ёғдирди, бирқанча босқинчиларни ҳалок қилди. Унинг патронлари тамом бўлганидан фойдаланмоқчи бўлган немислар Раҳмоновни асир қилиб олишга уруниб кўрдилар. Аммо у таслим бўлмади. Сўнгги граната блан ўзини ва унга ҳужум қилаётган фашистларни портлатиб юборди. Раҳмоновнинг чўнтагида ўртоқ Сталин портрети ва ўзи ёзган хат бор эди. Бу хат командир томонидан унинг қабри устида ўқиб эшитдирилди. Хатда бундай дейилган эди: «Ўтган йили фашистлар Совет мамлакатига бостириб кирганларида, менга Фарғона водиси титрагандай бўлиб кўринди. Соф юраги уриб турган ҳарбир ўзбек ўзига: «олға бор, душманни тўхтат, уйинг-ни, оилангни ҳимоя қил!» деб айтди. Шунинг учун ҳам мен Ленинградга келдим. Москва бўлмаса, Ленинград бўлмаса, совет Россияси бўлмаса бахтиёр Ўзбекистон ҳам бўлмас эди. Ленин ва Сталин кўзимизни очди, бахт йўлини кўрсатди. Биз бахтиёр бўлдик. Совет ҳокимияти ўзбекларга нима берган бўлса, ўшани сақлаш учун жонимни ҳам аямайман. Агар мен ўлсам отамга, жонажон Сталинга айтингизки, унинг ўғли Қайюм Раҳмонов Ватан олдидаги бурчини бажарди».

Тўпламнинг «Фронт ва мамлакат ичкариси ажралмас жанговар лагерь» деб аталган 3-нчи бўлимига тўпланган 34 хатда ҳам жангчиларимизнинг ўз юртларида содир бўлаётган ҳодисаларга қизиқиши, ўз тақдирини ишониб топшириб қўйган халқ олдидаги мас'улиятини сезиши, халқимиз кўрсатаётган э'тибор ва ғамхўрлик учун миннатдорлик ҳислари ифодаланган.

Тўпламнинг «Душман ерида ғалаба» деган 4-нчи бўлимига 18 хат тўпланган. Машаққат, азоб ва уқубатлар, катта қурбонлар бериб душман ерига кирган сталинчи қўшинларимиз ўзларининг олижаноб хислатларини, совет кишисининг ма'навий қиёфасини намойиш қилдилар. Улар мағлуб этилган душманни ҳақоратлаш, зўрлаш, талаш каби фикрлардан тамоман узоқ эдилар. Чунки большевиклар партияси, Совет ҳукумати Совет Армиясини барча халқлар ва ирқларнинг тенг ҳуқуқли бўлиши руҳида, бошқа халқларнинг ҳуқуқларини ҳурмат қилиш руҳида тарбияладилар. Мана бизнинг жангчиларимиз душман еридан нималар деб ёзадилар: «Бизлар жуда ҳимматлимиз. Экинларни поймол қилмаслик учун далалардан асталик блан ўтамиз». (Ҳужжат № 87). «Бизлар ҳозирда Германиянинг хўжайинларимиз. Броқ немис босқинчилари бизнинг еримизда қилганидек, биз тинч аҳолини хўрламаймиз, биз болаларни қудуққа ташламаймиз, майданеклар қурмаймиз, фақат қаршилик кўрсатганларнигина аёвсиз қирмоқдамиз» (ҳужжат № 82).

Совет жангчилари ўз Ватанининг келажак истиқболи тўғрисида ҳам ўйлайдилар. «Биз ғалабага эришдик. Броқ Ватанимизни тиклаш ва унинг қудратини янада мустаҳкамлаш учун ҳали кўп меҳнат қилишимиз керак» (ҳужжат № 99). Бу бўлимдаги қолган хатлар ҳам шундай ғоя блан суғорилгандир.

«Фронтдан хатлар» совет кишиларининг дун'ёда энг қудратли армия—Совет Армиясига эга бўлган Социалистик Ватанга, бу армиянинг ташкилотчиси ва жангларда чиниқтирган большевиклар партияси ва улуғ саркардамиз ўртоқ Сталинга бўлган муҳаббат ва ифтихорини оширади. Улуғ Ватан урушининг ҳарбир иштирокчиси гвардия майори Татарченко блан бирга-ликда: «Дун'ёда энг кучли ва энг улуғвор армияга мансуб бўлишим блан фахрланаман» (ҳужжат № 104) деб айтишга ҳақли.

«Фронтдан хатлар»даги қимматбаҳо, тарихий материаллар совет кишиларини большевиклар партияси, ўртоқ Сталин раҳбарлигида эришилган қувноқ, эркин ва бахтли ҳаётни қадрлашга, бу турмушни ҳарқандай тажовузкорлардан кўкрак кериб сақлашга чақиради. Бу жиҳатдан 89 ва 91 ҳужжатлар айниқса характерлидир.

Америка ва Англия империалистлари бошчилигидаги тескаричи лагер кутирган ҳолда янги—учинчи жаҳон урушига тайёрланмоқда. Улар бутун дун'ёга хўжайин бўлишни хаёл қилмоқдалар. Бу чирик маслак ҳечқачон амалга ошмайди. СССР бошчилигидаги, 800 миллион кишини бирлаштирган тинчлик ва демократия лагери империалистик лагерьга қарши турипти. Бу лагерь уруш оловини ёқувчилар лагеридан кучлидир, чунки бутун дун'ёдаги миллион-миллион оддий кишилар урушни истамайдилар.

Совет Армиясининг жангчилари ўзларининг тарихий вазифалари — кураш блан қўлга киритилган тинчликни сақлаш лозимлигини жуда яхши биладилар: «Биз сезгир ва ҳуш'ёр бўлишимиз керак, кураш блан қўлга киритилган тинчликни сақлаб қолишимиз керак» (ҳужжат № 104).

Тўпламнинг нашр этилиши, Ўзбекистон Фанлар академиясининг Тарих ва археология институти ҳамда Ўзбекистон ССР Ички Ишлар министрлигининг архив бўлими китобхонларимизга муносиб совға ҳад'я қилди, деб айтишга ҳуқуқ беради. «Фронтдан хатлар», асосан ўз вазифасини бажара олган.

Аммо бу тўплам айрим камчиликлардан ҳам ҳоли эмас. Энг аввало шуни айтиш керакки, биринчи бўлимга жуда оз ўрин берилган. СССР халқлари дўстлиги масаласига алоҳида диққат берилиши керак эди. Чунки, СССР халқларининг дўстлиги жамиятимизни тараққий эттирувчи кучлардан бири, мамлакатимизнинг қудрат манба'ларидан биридир, чунки: «Бу дўстлик барқарор экан ва бу дўстлик давом қилар экан, бизга ҳечқандай душман, ички душман ҳам, ташқи душман ҳам қўрқинчли эмас» (Сталин).

Иккинчидан, Улуғ Ватан уруши йилларида ёзилган бошқа бирқанча муҳим хатлар тўпламга киритилмаган. Масалан, уруш йилларида Ўзбекистонга кўчириб келтирилган корхоналарнинг ишга туширилишига доир хатлар, ота-онасиз қолган болаларнинг тарбиясини аҳоли ўз қўлига олганлиги тўғрисидаги хатлар ҳамда уруш йилларида матбуотда э'лон қилинган кўп хатлар шу тўпламга киритилса жуда яхши бўлур эди.

Тўпламда Совет Иттифоқи граждани деган улуғ номга иснод келтирган айрим кишиларнинг ҳам номи учрайди. Ваҳолонки, уларни эсга олиш учун ҳечқандай асос ва зарурият йўқ эди. Агар Ўзбекистон Фанлар академиясининг Тарих ва археология институти ҳамда Ўзбекистон ички ишлар министрлигининг архив бўлими юқорида кўрсатилган айрим камчиликларни тузатиб ҳамда «Ватан урушининг улуғ саркардаси ўртоқ Сталинга ўзбек халқидан хат» ва «Улуғ Ватан урушининг жангчиларига ўзбек халқидан хат» каби ҳужжатларни киритиб «Фронтдан хатлар» тўпламини яна кенгайтириб нашр қилса, Улуғ Ватан уруши тарихини ўрганувчиларга ва шу соҳада илмий-текшириш ишларини олиб борувчиларга катта ёрдам қилган бўлур эди.

Б. РАҲМОНОВ.
Н. МУҚИМОВ.

1) «Фронтдан хатлар», Ўзбекистон Фанлар академиясининг нашри, 1949, тиражи 4000, баҳоси 5 сўм, 156 бет; редакторлари: тарих фанлари кандидатлари Я. Н. Серий, В. А. Шишкин.

Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия ва Франция Ҳукуматларининг Дунай шартномаси тўғрисидаги ноталарига Совет Ҳукуматининг жавоби

Ма'лумки, Ташқи Ишлар Министрлари Кенгашининг 1946 йил 12 декабрьдаги қарорига мувофиқ, 1948 йил июль—август ойларида Белградда Дунай дар'ёсида кемалар қатнови тартиби тўғрисидаги Шартномани тайёрлаш учун Конференция чақирилган эди. Конференцияда Совет Иттифоқининг ва Дунай мамлакатларининг вакиллари, шунингдек Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция вакиллари қатнашдилар. Конференция 1921 йилда Дунай масаласи юзасидан Парижда тузилган шартнома ўрнига бошқа Шартномани ишлаб чиқди. Париж шартномаси Версаль шартномаси асосида тузилган эди, Париж Шартномасида Совет Иттифоқи қатнаштирилмаган эди, шу блан бирга Париж Шартномаси Дунай мамлакатларининг манфаатларига хилоф суратда тузилган ва Дунай бўйидаги мамлакатлардан деб ҳисобланмаган Англия ва Франциянинг Дунай идора органларида жуда катта та'сир кўрсатишларига имконият туғдирган эди.

1948 йилги Шартнома ана шу адолатсизликни тугатди ва Дунайни идора қилишда Дунай бўйидаги давлатларнинг суверенитетини тўла тиклади. Бу ҳол Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франциянинг мазкур Шартномага қўшилишдан воз кечишларига сабаб бўлди.

Мазкур Шартнома кучга кирганлиги муносабати блан, шунингдек Шартномага мувофиқ тузилган Дунай Комиссиясининг 1949 йил ноябрь ойида биринчи сессияси чақирилганлиги муносабати блан, Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция Ҳукуматлари Совет Ҳукуматига ноталар юбордилар. Улар шу ноталарида 1948 йилда тузилган Дунай Шартномасини ҳам, шу Шартнома асосида тузилган Дунай Комиссиясининг ҳуқуқларини ҳам танимаганликларини ва 1921 йилги Шартномани ҳозирда ҳам ўз кучини сақлаб қолган деб ҳисоблаётганликларини билдирадилар. Ноталарда 1948 йилги Шартнома гўё дар'ёларда кемалар қатновини халқаро миқ'ёсда тартибга солишда юз йиллан ортиқ вақтдан буён амал қилиб келинган ан'аналарни бузади ва Румыния, Булгория ҳамда Венгрия блан тузилган сулҳ шартномаларининг моддаларига тўғри келмайди деган тамомила асоссиз да'во ҳам бор.

Совет Ҳукуматига тегишли ноталар юборган Бельгия, Италия ва Греция ҳукуматлари Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция ҳукуматларининг фикрига қўшилдилар.

Совет Ҳукумати 1 мартда Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция ҳукуматларига жавоб ноталарини юборди. Совет Ҳукуматининг ноталарида айтиладики, уч давлатнинг ноталарида айтилган далиллар 1948 йилда Белградда бўлган Конференцияда уларнинг вакиллари томонидан келтирилган, аммо Дунай бўйидаги давлатларнинг вакиллари томонидан рад этилган эди. Совет Ҳукуматининг ноталарида яна бундай дейилади: Конференцияда қатнашган Дунай бўйи давлатлари якдиллик блан қабул қилган 1948 йилги Шартнома 1947 йилда тузилган сулҳ шартномаларининг моддаларига тамомила мувофиқдир. Бу Шартнома Дунайда кемаларнинг эркин қатновини ҳам, Дунай бўйидаги давлатларнинг суверенитетини ҳам та'мин этади, шунингдек халқаро дар'ёларда кемалар қатновини тартибга солиш ҳуқуқи дар'ёлар бўйидаги давлатлар ихтиёридагина бўлиб, уларнинг умумий розилиги блан амалга оширилади, дейилган ва ҳамма томондан танилган қоидани тиклайди.

Совет Ҳукуматининг Бельгия, Италия ва Греция ҳукуматларига юборган жавоб ноталарида бундай дейилади: Ташқи Ишлар Министрлари Кенгашининг 1946 йил 12 декабрьда чиқарган қарорида Бельгия, Италия ва Греция Дунай конференцияси составига киргизилмаганлиги сабабли, Совет Ҳукумати мазкур уч мамлакат ҳукуматларининг 1948 йилги Шартномага қарши ва Дунай Комиссиясининг ҳуқуқларига қарши қаратилган баёнотларини муҳокама қилишни мумкин эмас деб ҳисоблайди.

ПОКИСТОН — СОВЕТ МАДАНИЙ УЮШМАСИНИНГ ФАОЛИЯТИ

ҚАРАЧИ, 10 март. (ТАСС). «Покистон таймс» газетаси хабар беради: Қарачи шаҳрининг Покистон—Совет маданий уюшмаси Покистон аҳолисини Совет Иттифоқидаги ҳаёт блан таништириш мақсадида Покистоннинг турли вилоятларида ўз бўлимларини очишга қарор қилди. Лаҳор, Пешавар, Равалпинд, Лиалпур, Мултан, Окар, Ҳайдаробод (Синд вилояти), Дакка шаҳарларида ва Покистоннинг бошқа шаҳарларида уюшманинг бўлимлари ташкил қилинади.

«Покистон таймс» газетасининг хабарига қараганда, Доду шаҳрида чақирилган деҳқонлар конференцияси 6 мартда ўз ишини тамомлаган. Покистон — Совет маданий уюшмаси бу конференцияда Совет Иттифоқидаги ҳаёт ва маданиятни акс эттирадиган фото-расмлар виставкаси ташкил қилган.

«Покистон деҳқонлари, — деб ёзади газета, — Покистон тарихида биринчи марта Совет Иттифоқи деҳқонларининг ҳаёти блан танишиш имкониятига эга бўлдилар».

Пойтахтимизда

Давлат рус халқ оркестри Тошкентда

Н. П. Осипов номидаги Давлат рус халқ оркестри 9 мартда Свердлов номли концерт залида биринчи концертини берди. Оркестр сайловчиларга хизмат қилмоқ учун Тошкентга келган. Концертда вокаль сан'атининг йирик намояндаси, СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати В. В. Барсова қатнашди.

Энг кекса рус оркестрининг гастроли Тошкентнинг маданий ҳаётида катта воқеадир.

Н. П. Осипов номидаги оркестрда 70 музикачи бор. Улар рус классикларининг ва совет композиторларининг энг яхши асарларини, халқ қўшиқлари ва куйларини маҳорат блан ижро этмоқдалар.

Тошкентда берилган биринчи концерт катта муваффақият блан ўтди.

Давлат рус халқ оркестрининг коллективи сайлов кунида пойтахтдаги бирқанча сайлов округлари ва участкаларига бориб, сайловчиларга хизмат қилади.

Сайловга бағишланган киножурнал

Тошкентдаги бадиий ва ҳужжатли фильмлар киностудияси СССР Олий Совети сайловларига бағишлаб, Совет Ўзбекистони номли янги кино журнал ишлаб чиқарди. Журнал экранларда томошабинларга кўрсатилабошланди.

Операторлар Сталин номидаги тўқимачилик комбинати ва Каганович номли завод ишчи, хизматчиларининг ҳамда Тошкент-Ленин сайлов округларидаги сайловчиларнинг сайловолди кенгашини суратга олганлар. Шунингдек фильмда Тошкент ва Самарқанддаги бирқанча агитпунктларнинг ишлари ҳам кўрсатилади.

Фабрика газетаси биринчиликни эгаллади

Шаҳардаги корхона, ташкилот ва ўқув юртларида чиқадиган деворий газеталарга кўрик бўлди. Бунда 400 дан ортиқ деворий газета ва жанговар варақа қатнашди. Кўрикда деворий газеталар сони кўпайиб, уларнинг мазмуни бирмунча яхшиланганини, деворий газеталар омма ўртасида катта ишлар олиб бораётганини кўрсатиб ўтилди.

Кўрикда Кинап фабрикасида чиқадиган «Текстильщица» деворий газетаси биринчиликни олди. Бу газета корхонанинг барча соҳаларини муфассал ёритиб, иш унумини оширишга яқиндан ёрдам берган. Газетанинг 60 га яқин мухбири бор. Жюри қарорига мувофиқ биринчи мукофот бу деворий газетага берилди.

Иккинчи мукофот тўқимачилик комбинатининг ип фабрикасида чиқадиган «Советская нитка», учинчи мукофот Ўрта Осиё Давлат университетининг «Утюг» деган сатира деворий газетасига берилди. Трамвай-троллейбус тресті, Ўрта Осиё Политехника институти, Тошкент темир йўли иккинчи бўлими деворий газеталарининг яхши ишлаганлиги та'кидлаб ўтилди.

Техника пропагандаси вагони

СССР Йўллар министрлиги Марказий техника уйининг Техника пропагандаси вагони Тошкентга қайтиб келди. Техника пропагандаси вагони Тошкент темир йўлининг барча узелларида бўлди. Вагонда борган инженерлар ва бошқа ходимлар темирйўлчиларга илғор темирйўлчиларнинг бой тажрибалари ҳақида гапириб бериб, уларнинг ишларига амалий ёрдам бердилар.

Техника пропагандаси вагони ходимлари Тошкент станциясида стахановчилар мактаби очиб, турли темаларда бирқанча лекция ва суҳбатлар ўтказадилар.

Касаба союз раҳбар ходимлари учун лекциялар

Ўзбекистон касаба союзлари Советининг мажлислар залида сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи республика жамиятининг лекторлари касаба союз ташкилотларининг раҳбар ходимлари учун мунтазам равишда лекциялар ўтказмоқдалар. Лекторлар СССР Олий Советига сайловлар, Ватанимизнинг қудрати, Ленин — Сталин партияси ҳақида, халқаро аҳвол тўғрисида лекциялар ўқидилар.

Яқин кунларда Сталин номли тўқимачилик комбинати, Каганович номли заводда ва шаҳардаги бошқа бирқанча йирик корхоналарда касаба союз активлари учун шундай темаларда лекция ўтказилади.

Адабий кеча

Олимлар уйида пойтахтдаги олий ўқув юртлари студентларининг адабий кечаси бўлиб ўтди. Кечада ёш шоирлар Ленин—Сталин партиясига, улуғ доҳи И. В. Сталинга, Совет Ўзбекистонига атаб ёзган ше'рларини ўқидилар. Ўрта Осиё Давлат университетининг студентларидан Жабборовнинг «Ўзбекистон», Муқимовнинг «Она-Ватан ҳақида қўшиқ», Юридик институт студенти Марголининг «Байрам қадаҳи», Молия-иқтисод институти студенти Горюннинг «Чорак аср» деган ше'рлари айниқса катта қизиқиш блан тингланди.

Темирйўлчилар ансамбли

Тошкентдаги «Қизил Октябрь» клубида темирйўлчиларнинг 200 кишидан иборат ашула ва рақс ансамбли ташкил қилинди. Клуб ҳузурида аккардион ва халқ чолғу асбоблари тўгараги ҳам ташкил этилди.

Ансамбль яқин кунларда катта программада томоша кўрсатишга тайёрланмоқда. Ашула ва рақс ансамбли сайлов кунида меҳнаткашларга ҳар турли томошалар кўрсатади. Ансамбльнинг программасига совет ёзувчилари ва композиторларининг энг яхши асарлари ҳамда СССР халқларининг ашула ва рақслари киритилган.

Байрам савдоси

Шаҳардаги савдо ташкилотлари бугун аҳолига ҳарқачонгидан яхшироқ хизмат кўрсатиш тадбирларини кўрдилар. Сайлов куни шаҳар кўчаларида сайловчиларга хизмат кўрсатиш учун 500 та кўчма дўкон, лоток, 15 та автомашина ишлайди. Буларда турли ширинликлар, совуқ ичимликлар, печенье, перожний, колбаса ва бошқа турли нарсалар сотилади.

Шаҳардаги саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари блан савдо қиладиган барча дўконлар одатдагича ишлайди. Сайлов муносабати блан сотиш учун 150 минг дона гўштлик сомса, 15 тонна булка, 40 тонна кондитер моллари, кўп миқдорда гўшт, сариғ ёғ ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари чиқарилди.

Янги рекордлар

Яқинда, Педагогика институти биносининг залида СССР Олий Совети сайловларига бағишлаб, шаҳар мактабларининг биринчилиги учун енгил атлётика юзасидан мусобақа ўтказилди. Мусобақага 36 мактабдан 449 ўқувчи қатнашди.

Мусобақада ёш спортчилар актив иштирок қилдилар. Мусобақа натижасида биринчи ўринни 110-нчи қизлар мактаби ва 50-нчи эрлар мактаби командаси эгаллади.

Ўқувчилар ўртасида ўтказилган мусобақада 8 та янги рекорд қўйилди. 110-нчи қизлар мактабининг ўқувчиси Ермоленко ядрони 9 метр 87 сантиметрга ирғитиб қизлар ўртасида янги рекорд қўйди. 39-нчи мактаб ўқувчиси Мардовина чопиб келиб 1 метр 31 сантиметрга сакраб, янги рекорд қўйди. 110-нчи қизлар мактабининг ўқувчиси Березкина, 60-нчи қизлар мактабининг ўқувчиси Чеховичлар ҳам чопиш ва ядро ирғитишда яхши натижаларга эришдилар. Ўтказилган мусобақада ҳаммаси бўлиб 8 та янги рекорд қўйилди.

Янги спектакльлар

Алишер Навоий номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбек Давлат опера ва балет театрининг ижодий коллективи «Дубровский» операсини саҳнага қўйди. Спектакльни Ўзбекистонда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби Ф. Ковалев саҳнага қўйиб, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби Н. Гольдман дирижёрлик қилди. Саҳна халқ рассоми М. Гвоздиков томонидан безатилган.

Шунингдек Максим Горький номидаги рус драма театри Сталин мукофоти лауреати Б. Лавреневнинг «Америка овози» деган асарини биринчи марта саҳнага қўйди.

Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат Академик драма театри «Элчихона деразасидан» пьесасини тайёрлади. Яқинда бу асар томошабинларга кўрсатилади.

Пойтахт сан'атчилари сайловчилар хизматида

СССР Олий Советига сайловлар куни шаҳарда катта халқ сайиллари бўлади. Шу муносабат блан Навоий номидаги опера ва балет театри, Ҳамза номидаги академик драма театри, Муқимий номли, М. Горький номли театрлар ва давлат цирки артистларидан иборат 43 та концерт бригадаси тузилди. Бригада составида халқ артистлари, хизмат кўрсатган артистлар бор.

Булардан ташқари, шаҳардаги майдонларда карнайчи, сурнайчилардан иборат 6 та бригада ишлайди.

Концерт бригадалари шаҳардаги барча сайлов округлари ва участкаларига бориб томоша кўрсатадилар.

Концерт бригадалари шаҳардаги катта майдонларда кечқурун аҳолига турли ўйин-томошалар кўрсатади.

Кечқурун соат 9 дан бошлаб Революция сквери, Беш'ёғоч, Комсомол ҳамда вокзал майдонларида «Полярная звезда», «Совет Қорақалпоғистони», «Комсомол ўлкаси» ҳамда 3-нчи сонли киножурналлар кўрсатилади.

Сайлов участкалари ва агитпунктларга 12 та кўчма кино хизмат қилади. «Родина», «Ўзбекистон», «Искра», «Комсомол 30 йиллиги» кино-театрларида «Уларнинг ўз ватанлари бор» деган янги бадиий кинофильм кўрсатилади.

Бугун, Фрунзе районида янгидан қурилган Ўзбекистон 25 йиллиги номидаги кинотеатр очилади. Бу кино-театр сайловчиларга «Уларнинг ўз ватанлари бор» деган кинофильмни кўрсатиш блан иш бошлайди.

Мас'ул муҳаррир:
Ҳ. ҒУЛОМОВ.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими — 31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими — 32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.
«Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. 1316. Р. 00858.